

"Kanadai Magyar Ujság" egyike a "KANADAI MAGYAR HIRLAPPAI"
Kanada és az angol birodalom elterjedéséből, a nyugati magyar határhoz, amely mindenkor szeszlelt védi meg az idegenbe szakadt magyarokat és a kanadai polgárokat megillető jogokat igazságtól, kivétel minden honfitársunk számára.
Előfizetési díj egy évre: \$3.00. Az Okozásba és külföldre egy évre \$4.00. Szakszerűség és kiadói hívatás 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

BRANTFORD
BREMERSBURG
CALCUTTA
CHIPPAWA
CROWLAND
FOUR CITY
FORT ERIE
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERLOO
NIAGARA FALLS
OSHAWA
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
QUEBEC
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
SUDBURY
SYDNEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

Kelet és Nyugat

Kanadai Magyar Ujság

ALDENIA
BEKLEV
CANA
CALGARY
COALHURST
ELMONTON
ESTEVAN
HALDOL
KAPUSVÁR
LETHBRIDGE
NORBERT
OTTAWA
PLUNKETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SAXONHILL
SOKHALON
ST. LAZLO
SZERELYFOLD
SUMAS
TABER
VANCOUVER
WAKAW
WYBURN
WHITEWOOD
YORKTON

"Canadian Hungarian News"
Combined with the
"CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL"
An Independent Weekly
Published in the Magyar Language. Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.
Editorial Offices and Printing Plant
375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
Yearly Subscription \$3.00
Foreign Countries \$4.00

VOL. VIII EVFOLYAM

375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA, 1931. JUNIUS 25 CSÜTÖRTÖK

No. 26 SZAM

AGAIN THE DANUBE IS WRITING HISTORY

EUROPE'S RIVER OF STRIFE AND TRAGEDY IS THE SCENE OF A BITTER STRUGGLE OF NATIONS FOR A PLACE IN THE SUN

Reprinted from "THE NEW YORK TIMES MAGAZINE"
By EMIL LENGYEL

Once more the eyes of Europe are turned toward the Danube. The World Court and the League must decide whether Austria, once a powerful and now in urgent need of help, shall find salvation up-river, in a customs union with Germany, or down the Danube in other lands.

From the Black Forest, where it bursts into life, to the Black Sea, where it sweeps into oblivion, the silver trail of the Danube, more than 1,700 miles long, has witnessed some of mankind's greatest tragedies.

Scarcely had the Magyars settled along the river when the Tatars, fresh from their conquests in China, swarmed into Europe over the Danube trail. The failure of the Tatars did not abate the ardor of Asia to conquer the West, and the subsequent Turkish invasion kept most of the Danube land in fetters of a foreign rule.

Before the war one could travel from Passau, to Orsova, near the Serbo-Hungarian-Rumanian frontier—a distance of more than 1,000 miles—without having to submit to customs inspection even once. Today the tourist's baggage is examined five times and he must use six different kinds of currencies.

A trip down the Danube is an excursion into the past. The German Danube is a delighted companion of man's flight into the airplane age. As the river rambles eastward, the machine age yields its place to man's early struggle with nature; here man and machine are competitors for supremacy.

Budapest, the capital of Hungary, is the Queen of the Danube. It would be difficult to imagine a panorama more magnificent than the one unfolded to the amazed visitor as he steams down the river into the heart of the city. As the sun falls behind St. John's Mountain, throwing a crimson halo around the dark blue cone, timid lights begin to tremble on the slope of Mount St. Gellert.

Here East and West have been wrangling for supremacy throughout the ages. On the right bank of the river, between Mount St. Gellert and Coronation Hill, an old Turkish minaret still points an accusing finger at a hostile sky. For a century and a half the Turks fought from here to proselytize the West.

testimony to the effects of the increased number of coverings and to the tendency of the new States to barricade themselves behind impenetrable tariff walls. Before the war Budapest was the milling centre of Europe. Today she is ignored; the thousands of tugs and barges loaded with the harvest of the Balkans and of Bessarabia now pass her by.

Dr. Winter Károly főkonzul Ottawában

Lapzártakor vett távirati jelentés szerint örömmel tudjuk olvasónkkal, hogy Dr. Winter Károly montreali m.kir. főkonzul a múlt héten Ottawában töltötte, ahol Earl Besborough Kanada fő kormányzója fogadta és hosszasan tárgyalt vele.

LESZALITOTTAK A TRAKTOROLAJ ÁRÁT

Örvendés hírel lepte meg a prérítartományok gazdátársadalmát az Imperial Oil Co., Kanada legnagyobb olajgyára. Te kinttel ugyanis a nyers-petroléum árának esésére, elhatározta, hogy a traktorok üzemanyagául használt kerosene árát gallononként öt, a kenőolaj árát pedig kerekén tizenöt centtel csökkentik.

Ezek szerint a gáz helyett használt, kiadósabb kerosene átlagára 17 cent körül mozog, amelyen alacsonyabban még sohasem volt. Ugyanekkor a gázolajárakat nem csökkentették, miután egyrészt a finomítás költségei sem csökkentek, másrészt pedig a kormány felmentette a gázolajra kivetett adót. Amennyit mégis megtakarítanak a gázolajon az olajfinomító vállalatok, azt a nyugati farmerek javára szállított árrakba tudták bele.

Átrepülte a csatornát egy kanadai

Lisszt Beardmore torontói születésű angol mult szombaton visszarepült Franciaországból Angliába, ahonnan pénteken este érkezett az európai szárazföldre egy motor nélküli gépen, a La Manche csatorna átrepülése után. A kalandos természetű 54 éves kanadai még a háború előtt Németországba ment tanulmányra, majd pedig a világháborúban mint hadnagy vett részt. Kanadában már két évtizede nem fordult meg, miután egy londoni színházban, mint énekes lépett fel.

Mult szombaton volt az utolsó napja a La Manche csatorna. motor nélküli géppel való átrepülésének, melyre ezer dollár díjat tettek ki. Miután egyedül egy Kronfeld nevű repülő vállalkozóval a teljesítményre, Beardmore nem akarta szűzben hagyni az angol repülésügyet és maga kísérte meg a merész vállalkozást. Saját maga által készített egyfedélű motor nélküli gépet elszőrt egy motorosrepülőgéppel 12,000 láb magasba huzzta, majd pedig ott elengedte a drótkötélet és minden baj nélkül ereszkedett át a La Manche csatorna felett Franciaországba.

MUTASSA MEG ALLANDÓAN ANGOL CIKKEINKET ISMERŐSEINEK

Eltűnt a „Kanadai Magyar Ujság” egyik montreali postaszájkja

Még május végén történt, hogy lapunk Montrealba küldött egyik postaszájkja nyomtalanul eltűnt és sohasem került az előfizetők kezébe. A beérkezett panaszok értelmében azonnal érintkezébe léptünk a montreali főpostamesterrel, magyarázatot kérve, hogy miképpen történthetett ez a súlyos mulasztás. Amint a most érkezett válasz bizonyítja, a montreali postalgazgatóság nemcsak beismerte a sajnálatos tény, hanem egyszersmind azonnal szigorú vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy hol és mikor tűnt el a „Kanadai Magyar Ujság” postaszájkja.

Victor Gaudet montreali főpostamester erre vonatkozó hivatalos átirata magyar fordításban a következőképen hangzik: „Május 26-iki levelére válaszolva sajnálattal kell kijelentnem, hogy a „Kanadai Magyar Ujság” egyik postaszájkjának tartalmát még a mai napig sem kapták kézbe a címzettek. A vizsgálat során megállapítottuk hogy ez a csomag újság a Winnipeghez és a címzett közötti uton eltűnt. Eppen az utóbbi okból az egész ügyet áttettük a District Superintendent of Postal Service montreali hivatalába a legszigorubb vizsgálat lefolytatása céljából. A posta szolgálat főfelügyelője közvetlenül foglaltatást tenni a nyomozás eredményéről a „Kanadai Magyar Ujság”-nak. Ugyanekkor biztosíthatom, hogy amennyiben lapunk végre ezt az intézkedést a népszámláló biztosok, minek következtében még az utóállamok Kanadába szakadt legmagyarabb szülőit is elszakították a magyar föld bitorlói javára. A népszámlálási biztosok legtöbbje pedig nem lévén eléggé művelt ahhoz, hogy megérthesse a kérdés ránk magyarokra nézve életbevágó fontosságát, sokszor egyáltalában nem érdekődött a faj és anyanyelv iránt, hanem csupán az utóállamokhoz való tartozandóságot feljegyezve kijelentette, hogy a „többit már otthon is ki tudja töltetni”. Mi sem természetesebb, hogy ennek folytán az utóállamok nevéin elindulva, odahaza ugyszólván mindenesegyes megszálott területi szülöttei magyarrá, mint valami kényszerubbonyt, ráhuzták a cseh, szerb vagy rumán fajiságot és anyanyelvet.

Párisi hang a magyar diplomáciáról

Bethlen István miniszterelnök Sauerwein, a „Matin” külpolitikai szerkesztője előtt hosszabb nyilatkozatot tett Magyarország gazdaságpolitikai magatartásáról. A nyilatkozatban amelyet a párisi világ lap nemrég közölt, a miniszterelnök kijelent, hogy Magyarországot még nem szállították fel a német-ország vámuinóhoz való csatlakozásra. Ilyen értelemben a kormány nem is foglalkozott a vámu-unió terével. A tervnek hatása eddig mindössze az, hogy a magyar-ország kereskedelmi szerződést csak egy évre tudták megkötni.

Az érdekes nyilatkozat bevezetésében Sauerwein méltatja Bethlen miniszterelnök egyéniségét, aki a kis magyar bárkát biztos kézzel vezeti az európai politika örvényeiben. Bethlen, ugymond, ama államférfiak közt tartozik, akiket semmiféle diplomáciai meglepetés nem tud eltéríteni, utjuktól s nem tud megzavarni hidegvérű nyugalmukban.

SÜLYOS PANASZOK A NÉPSZÁMLÁLÓK ELLEN

JELENTKEZZÉK MINDEN MAGYAR AKIN SÉRELEM ESETT — EGÉSZ KANADA MAGYARSÁGÁNAK FEL KELL EMELNIE SZAVÁT ELSIKKASZTOTT VÉREINK ÉRDEKÉBEN!

Tekintettel arra, hogy úgy lapunk hasábjain, valamint a Kanadai Magyar Ujság példányban közzétett rópcédulák révén lehetőleg minél szélesebb körben igyekeztünk felvilágosítani honfitársainkat a népszámláló biztosoknak adandó feleletekről — sajnálatos körülmények folytán mégis tömegesen fordultak elő tövédek, hogy kénytelenek vagyunk ismét felróni Kanada magyarságát, hogy ezáltal egyszersmind követelhesünk a rajtuk esett sérelemre orvosolást. A beérkezett panaszok értelmében ugyanis honfitársainkat számtalan esetben nemcsak magyarságukat, hanem a magyar fajhoz tartozásukat is kénytelenek voltak elismerni a népszámlálási biztosok előtt.

A legtöbb félreértésre az ottai statisztikai hivatalnak az az érthetetlen intézkedése adott alkalmat, mely azon honfitársainkat is az utóállamok szülötteinek szeretére feltüntetni, akik évtizedekkel Csehszlovákia, Jugoszlávia és Nagy-Rumania megalakulása előtt jöttek a világra és egyetlen szót sem tudnak az illető utóállam nyelvéen. A titokzatos su-galmazás és félreérthetetlenül

kisantantbarát intézkedés küllönben szörül-szóra így hangzik: "If a person was born in the Province of Transylvania, for example, which formerly belonged to Hungary, but is now a part of Rumania, the proper return for Country of birth is Rumania".

Sajnálattal jellemző, hogy csak igen kevés és kivételes esetben nem hajtották könyörtelenül végre ezt az intézkedést a népszámláló biztosok, minek következtében még az utóállamok Kanadába szakadt legmagyarabb szülőit is elszakították a magyar föld bitorlói javára. A népszámlálási biztosok legtöbbje pedig nem lévén eléggé művelt ahhoz, hogy megérthesse a kérdés ránk magyarokra nézve életbevágó fontosságát, sokszor egyáltalában nem érdekődött a faj és anyanyelv iránt, hanem csupán az utóállamokhoz való tartozandóságot feljegyezve kijelentette, hogy a „többit már otthon is ki tudja töltetni”. Mi sem természetesebb, hogy ennek folytán az utóállamok nevéin elindulva, odahaza ugyszólván mindenesegyes megszálott területi szülöttei magyarrá, mint valami kényszerubbonyt, ráhuzták a cseh, szerb vagy rumán fajiságot és anyanyelvet.

A legsajnálatosabb az egész népszámlálásban, hogy számtalanszor és a legönérzetesebb és legszókímódóbb magyarok bevallását is meghamisították a biztosok, mondván, hogy erre a fentemlített intézkedés folytán szigorú utasításuk van. Jellemzőleg megemlíthetjük, hogy még az olyan helyeken is, mint például az impozáns magyar lakosságú Welland városában, ahol Rev. Nagy Ferenc és Szabó Lajos személyében küllön nagy tolmácsot kapott a népszámlálási felügyelő a félreértéses elkerülése céljából: még ott is könyörtelenül végrehajtották a fenti érthetetlen intézkedést.

Miután lapunk ígéretet kapott Coats birodalmi főstatisztikusától, hogy a panaszokat orvosolni fogják, ezáltal is felhívjuk mindazon megszálott területi honfitársainkat, hogy a népszámlálással kapcsolatos észrevételeiket mihamarabb juttassák el a „Kanadai Magyar Ujság” szerkesztőségéhez, hogy a szükséges lépéseket idejében megtehesük. A következő tíz évig nem lévén alkalom arra, hogy a népszámlálással kapcsolatos tövédeket kipallérozzuk, annál fontosabb, hogy minden egyes olyan honfitársunk, akin sérelem esett, avagy úgy érzi, hogy nem helyesen jártak el vele szemben, haladéktalanul tudassa velünk panaszát — míg nem késő.

AZ EGYESÜLTEK BEN IS ROSSZ A TERMÉS

Ha ugyan gyenge vigasz is a kanadai farmernek, mégis meg kell emlékeznünk arról, hogy nemcsak Kanadában tekintenek vészterhes gonddal a gazdák az aratás elé, hanem a hatalmas Egyesült Államokban is. Bárha a tavalyinál jobbnak ígérkezik a termés, igen megszűz marad az átlagtól, ami végeredményben annyiban biztató, hogy talán nem fogja még jobban lenyomni a világlapci árszámzást.

Bajbajutott a "Nautilus" az Óceánon

Amint azt Stefanon kanadai származású sarkutazó, Wilkins volt munkatársa előre megjövendölte, az Egyesült Államok egy kísérletet tengeraltatójáról. Átépített "Nautilus" nem bírta ki az Atlanti Óceán viharait. Bár az utolsó részet minden küllönösebb akadály nélkül, tükörma vízen tette meg, amint Irszág partjai felé közeledett, annál nagyobb viharba került, mely teljesen tehetetlen tette a víz felszínén uszó tengeraltatót.

Végül is kénytelen volt Wilkins sarkutazó sikrátvirralag segítségért kéri a legközelebbi gőzösöktől s szerencsére a Wyoming nevű amerikai páncélos éppen a közelben cirkált és megsegítette a bízros halálra ítélt szerencsétleneket. Két teljes napig vonzolta a Wyoming a hasznavehetlen "Nautilus"-t, melynek legénysége a szolgálatot felmondó gépek javításával és az áramot elraktározó akkumulátorok töltésével foglalkozott.

Magyar áldozatok az albertai itéletidőben

KATONA KÁROLY HONFITÁRSUNK IS SZERENCSELENOL JÁRT A ROCKYFORD MELLETTI VONATKISIKLÁNÁL — MAGYAROK A WAYNEI FELHOSZAKADÁS SORSÚ-DÖZÖTTÉI KÖZÖTT

Nyugatkanada történetében szinte páratlan természeti csapás látogatta meg Alberta déli bányavidékét, melynek nagyrészt szegénysorsú bányamunkásokból álló lakossága a szénpiac pangása és a bányák lezárása folytán már hosszú hónapok óta a megüresedett bányák poklok földi királyai. Mult hét keddjén este, ugyanakkor amikor a prérítartományok többi részén szinte tarthatatlan ködök és szélvihar dühöngött napokon át, Drumheller és küllönösen az ottól mintegy nyolc mérföldre délre fekvő Wayne bányavárosok vidékét rettenetes felhőszakadás borította el. Mig Saskatchewan és Manitoba déli részén a portól nem lehetett látni a napot, addig Délalbertában sok helyütt nyakigérő tenger borította el a vidéket.

Nemcsak anyagiakban tett szinte kiárazhatatlan kárt az albertai itéletidő, hanem négy emberéletet is követelt a lapzártaig még nem sikerült viharajutotta vidék és a küllöv kövek is az áldozatok között. Annymária kinyomoztuk, hogy Katona Károly calgaryi honfitársunk, aki ugyanazon a kielkított tehervonaton utazott, melyen az árvények által a halálba sodort három áldozat is helyet foglalt a rockyfordi kórházban áll gyógykezelés alatt. Amellett hogy a töltéses alámosta és a nehéz acél-hidakat mint könnyű játékszereket emelte ki alapjaiból a minden esőprő ár, felforgatott minden utjába eső tárgyat, úgy Peterson nevű farmernek például napokig nem találták meg a holttestét, melyet az országúton haladó autóközé a budapesti rádióállomások közepé ezeket az előadásokat közvetítik a tanyai iskolák tanulóinak.

TUDOMÁNYOS MOZGÓKÉPEK A MAGYAR ISKOLÁKBAN

Miután sokak előtt szinte elképzelhetetlen az óriási haladás, amit a bélyőba vert, megcsonkított és leggazdagabb részétől megfosztott Óhaza az utolsó tíz év alatt elért, nem egyszer mutattunk már rá arra a hatalmas igyekezetre, mellyel Magyarország a háború és a forradalmak óta a legmagasabb színvonalra igyezkzik emelni a művelődés és közoktatás ügyét. Ismét ki kell emelnünk, hogy az Óhaza az első és mind a mai napig egyetlen ország az egész földkerekségen, ahol a tanyai iskolák legtöbbjében rádiókészülék áll a gazdajfusság rendelkezésére. Természetesen küllön meghatározott időben a legkiválóbb előadók működnek közre a budapesti rádióállomások közepé ezeket az előadásokat közvetítik a tanyai iskolák tanulóinak.

TOROLJÉK EL A TEJUTALVÁNYOK ADÓJÁT

A National Dairy Council legutóbb azzal a kéressel folyamodott a kormányhoz, hogy az állattenyésztés felmérése és különösen a szorult helyzetben levő tejtermelők terhelésének enyhítése céljából töröljék el a tejvételként kiállított pénztalványok azzal a kéressel két centes adóját.

MULT, JELEN ÉS JÖVŐ

IRTA: CSENDÉS IMRE ref. lelkész, Winnipeg Man.

A Kanadai Magyar Ujság február 12.-i számában egy hosszabb cikkben beszámolt már arról, hogy miként alakult meg a Winnipegi Magyar Ref. Egyház 1906 február 4. és 11.-én, az Alexander Ave-n levő német protestáns templomban tartva első istentiszteletét és alakuló gyűlését. Azóta negyedszázad telt el, a költő szavaival élve: "Megrakodva búval és örömmel."

Nem célok ez alkalommal felsorolni a 25 év alatt átélt örömeiket, még kevésbé akarom felhasogatni a már beheggett, vagy még eleven sebeket, inkább azt óhajtanám meglatítani, hogy negyedszázadnak idegen hatása milyen nyomokat hagyott itt 415 magyarságunk nemzeti érzésében, nyelvében gondolkodásában, egyházas és vallásos lelki életében. Milyen oktatást nyújt 25 évnek tapasztalata a jelenre, milyen célokat tűz ki, milyen reményekkel bíztat, milyen feladatok elé állít a jövőre nézve? Továbbá rá szeretnék mutatni a magyar egyházak missziói munkájára, sőt egyenesen felsőbb hivatására oly irányú nemzeti szempontból, hogy időszakát honfitársaink miként lehetnek új hazájuknak nemcsak szorgalmas munkással, de minden téren megbecsült polgáraivá is, mindemellett szívben, lélekben, érzésben, gondolkodásban megmaradhatnak magyaroknak, megtartva édes anyanyelvüket, megőrizve őseinket, tiszta, szent hitét, nemzetünknek ősi erényeit: a bátort, nyíltszívű egyenességet, a tántoríthatatlan erős akaratot, fedhetetlen jellemet, a szabadság, egyenlőség, testvériség nemzetközösségtől mentes magasztos eszméit.

Ha nemzeti szempontból nézzük 25 évnek hatását, szomorú eredményre jutunk. Az ez idő alatt felnőtt nemzedék jóformán elvesztette magyar jellegét. Ez a 25 év nagyrészen a világháború jegyében folyt le, amikor a szülőknél létezőkük volt nem nagyon kérkedni magyarságukkal, ha nem akarták elveszíteni munkájukat. Ellenséges idegen létükre élvezve a teljes szabadságot a szülők nem sokat törődtek azzal, hogy gyermekeik tudnak-e magyarul, vagy nem. Sőt kialakult az a ferde felfogás, hogy ha a gyermek más nyelvet is tanul kiskorában, később az iskolában nem lesz képes elsajátítani az angol nyelvet. Így aztán a szülők jó része ha törve, ha rosszul, de a családi életben is csak angolul beszélt gyermekeivel. Ezért találhatunk ma, különösen a városban felnőtt fiatalok között nem egyet, kiknek szülei alig tudnak angolul, de a 15-20 éves ifjú úgy töri a magyart, mint a 2-3 éves új-kanadai az angolt. Az utolsó negyedszázad új generációja nyelvében és gondolkodásában már csak kis százalékban magyar, de ösztönöszerű sajátos nemzeti tulajdonságaiban, sőt egyes szokásaiban is még nem asszimilálódtak teljesen, tehát nem is angol. Ők magukat kanadaiaknak szeretik nevezni, de ilyen nemzet még hivatalosan nincs. "Kanadai" néven ma még hivatalosan az indiánt és legfeljebb a félvérkeket értik.

A vallásos, lelki élet szempontjából is csak hasonló a helyzet. A háború alatt és az azt követő tíz évben kevés állandó magyar egyháza volt a kanadai magyarságnak. Az angol templomokba jártak hát el a vallásosabb érzelmeik, vagy pedig a gombamódra szaporodó szekták karjaiba estek, melyek tulajdonképpen szintén angol nyelvűek. Magyarjaink tehát megismerték az angol egyházak külső szembevető formáit, de nem volt módjukban, — lehet, hogy nem is igen törekedtek — megismerni az angol egyházi élet igazi lékületét. Talán ez az oka, hogy itt egy egészen másformájú egyházi élete van a magyarságnak, mint óhazai hitestevőinek, de viszont különbözik az angolokétól is. Mai egyházaink szervezeten kívül szabadabbak, függetlenebbek az óhazainál, de rendszerlenebbek az itteniekénél. A vallásos élet lelki éterében mélyebb, de alkotó áldozatkészségben sekélyebb az angolokénál.

Az elmúlt 25 évnek tapasztalata felbecsülhetetlen tanulságokkal szolgál a jelenre, fontos célokat tűz elénk és gazdagabb reményekkel bíztat a jövőre. Az Egyesült Államokat és az utóbbi években Kanadát is, a dollárok Eldorádójának szeretik tekinteni, ahol csak erősen akarni kell és már is gyűlekeznek körénk a finom selyemszálakkal átszőtt kis képes papírlapok, az istentített, drága dollárok. Ez részben igaz is, ezt tették a 25 év előtti pionirok is; erősen akarták, hogy legalább annyit keressenek, amiből, ha szűkösen is, de megélik. Az első pionir magyarok se igen hoztak magukkal több dollárt, mint az utóbbi években ide kerültek, de az akaratuk más volt. Az önállóság keresési vágyukban erősebbek, a küzdelem nehézségeivel szemben kitartóbbak, életükjük kitűzésében és e cél felé haladásukban áthatatosabbak voltak. Ezek a tulajdonságok biztosítottak nekik olyan alapokat, melyekre felépíthették jövőjüket és szereztek jó nevet a magyar munkás kezeknek, sőt itt-ott pozícióhoz is juttattak egyeseket.

Hogy emez ómagyar érények mellett a 25 év előtti idekerülteket nem úgy ismerték meg mégsem, mint egy önálló nemzet értékes fiait, annak mélyebben a kulisszákat mögött rejtőző okai voltak, amiről itt ez alkalommal nem méltó említést tenni. Visszont, hogy a negyedszázados magyarság nem termelt ki önmagából itt nevelkedett magyar vezetőket, annak sokféle magyarázatát lehetne adni. Egyik lényegesebb oka ennek az, hogy kivándorolt honfitársaink életétől kitűzése nem az volt, hogy örökre új hazát cserélnek, hanem a legjobban számítottak visszatérni, ha egy kissé majd sikerült felpakkolódnok az epe-dő dollárokból. Így történt aztán, hogy azok a kevesek, akik itt felsőbb iskolákat végeztek, teljesen különváltak a magyarságtól. Nekik mások lettek az életemezéik, amiről a bevándoroltak nem akartak tudomást venni s az eredmény az lett, hogy végül is kölcsönösen nem vettek tudomást egymásról sem. A leg hiszem pl. hogy a winniepei magyarok egy tízdrésze tudná, hogy a város egyik angol iskolájában magyar származású és magyarul is beszélő, de már kanadai diplomával rendelkező tanító is működik s talán épen angol nyelvet tanít.

Ez az eltávolodási folyamat különösen a háború ideje alatt divott és az a szomorú érteleme, hogy erre a rossz példát épen az óhazából kivándorolt erényesebb elem adta a fejlődő ifjúságnak, hiszen közülük kerültek ki azok, akik azt hitték, hogy tekintélyük emelésének egyik főfeltétele: minden kapcsolatot szétvágni volt hazájukkal, minden összeköttetést megszakítani véreikkel. Ez a jelenség azonban, hála Istennek, mulófélben van. A legörvedetesebb és legbiztatóbb a dologban az, hogy éppen az uralkodó angol körökből indult ki a mozgalom az ide-szakadit különféle nemzetiségek sajátos nemzeti jellemvonásainak, tehetségének kifejtésére s az értékeknek Kanada kultúrális életébe való átültetésére.

Kanada otthont és sok bevándorlónak megélhetést adott. Visszont ma már azt is elvárja tőlünk új hazánk, hogy mi is hozzájáruljunk és adjunk valamit sajátos nemzeti értékeinkből ennek az új országnak mérföldes csizmákkal előretörő fejlődéséhez. Ma már nemcsak közönséges nyers munkaerőnek tekintik a bevándorló idegeneket, hanem saját nemzetük kultúrája, világnézete, vallásos, erkölcsi élete eleven hordozójának is.

Új célkitűzése van tehát szükségére Kanada magyarságának, olyanra, mely megváltoztatja azt a nézetet, hogy a felnőtt bevándorló csupán anyagias gondolkozásból jött ide s azért él boldogtalan elégedettségben, míg az itt felnőtt generáció azért megelégedettebb, mert beszédében, szokásokban, érzésben, gondolkodásában, szívben, lélekben szakítva a nemzeti hovatartozandósággal, teljesen és csupán idetartozónak érzi magát. Magyar nemzeti szempontból ez annyit jelent, hogy az új generáció tökéletesen elvesztett volna a magyarságra nézve.

Az új cél tehát az, hogy az itt nevelkedett nemzedék legyen itt élettereje a magyar nép megbecsülésére méltó jellemének, legyen tudatos hordozója nemzetünk kulturális értékeinek és öntudatos hitéletének. Csak így lehet végre is megértetni a világgal, hogy a "Magyar" nem csupán egy történelemből örökölt név, hanem a magyar nép képességei, nem egy tekintetben kiválóságai által, létjogosultsággal bíró nemzet, amelynek megvan egy elvi, mint gyakorlati megvalósításra méltó sajátos, értékes nemzeti programja, mely program egyetemlegesen is nélkülözhetetlenül szükséges a világ kulturális fejlődéséhez. Ilyen célkitűzés mellett biztató reményünk lehet, hogy végre is úgy barátaink, mint ellenségeink egyaránt megértik, miért van az, hogy még ma összetört, meggyötört, megalázott szétáradalásunkban is "Magyarságunk lenni kinzó szenvedés, de büszke fájdalom."

Ebben a célkitűzésben és még inkább ennek gyakorlati kivételében jut azán fontos szerep a magyar egyházaknak, felekezeti különbség nélkül. Ugyanis az itteni élet kétség felül anyagiasabb ugyannyira, hogy kevés eredménnyel bíztat az, ha az embereknek csupán érzelmeire akarunk hatni különféle társadalmi csoportosítással, hazafias alkalmi beszédekkel, vagy sajátos nemzeti szokásaink képeiben, vagy élő csoportokban való bemutatásával. Magyar népünk lelke mélyen élő ösztönöszerű értéket kell kifejlesztésre juttatunk, hogy az idegen-lelkek megérték és értékeljék a magyar-lelket.

Kossuth Lajos mondotta egyik beszédében, hogy: "Az a közzika-alap, melyen a népek szabadsága, boldogsága felépülhet és fennállhat, a Jézus Krisztus tiszta, hamisítatlan evangéliuma." Ennek az evangéliumnak pedig szószólója, terjesztője, hordozója az egyház s abban a hivatása magaslátán álló lelkipásztor, kinek nem lehet más célja, mint hivel boldog megelégedettséget, szabad boldogulást munkálni, segíteni és biztositani.

A mai magyar egyházak hivatása olyan irányba terelni idegenbe szakadt népiünk lelki fejlődését, hogy az ne csak belső hordozója legyen a magyarság ősi, Istenbe vetett hite erejének, szellemi tehetségeinek, szorgalmas munkabírásának, hanem kifelé hatásában azt is bizonyítsa, hogy mi nem azért vagyunk jó polgárai új hazánknak, mert a mostoha sors által ide dobattuk, itt reményünk megélhetést, boldogulást találni, hanem épen azért vagyunk jó kanadaiak, mert jó magyarok voltunk és vagyunk. Nem hazafiaskodásból, vagy irredenta eszmék iránti lelkesedésből vagyunk szószólói a népiünkön, országunkon elkövetett jogtalan sérelmeknek, hanem azért, mert egyik legjellegzetesebb lelki jellemvonásunk az igazság szeretete, ezért valóánkkal hozzájárulunk az igazsághoz és azért teljes örökönkkel

küzdeni, érte élni, szenvedni és meghalni is készek vagyunk, tudunk s ha kell akarunk is.

Sokszor szemünkre vetett elégedetlen irredentizmusunkban nem azt panaszoljuk, hogy "földaraboltak, kifosztottak, megcsönkített rabszolgákká tettek", hanem azt, hogy ezt igazságnak hirdetik, a béke művének magasztalják és a civilizáció győzelmét látják benne. Nem azt panaszoljuk, hogy megtették, hanem azt, hogy meg vannak elégedve vele és nem merik jóvátenni. A mi hivatásunk megértetni a világgal, hogy a magyar akarat tudja alázatosan hordozni az isteni végzés legsúlyosabb keresztjét: "Az igazságért való szenvedést." De megemmisítésre itél haladásában is van ereje, bátorsága felemelt fővel, merészen szemébe vágni mindenkinél a maga igazát az emberi gyarlóságokkal, a gyűlölködő bosszu igazságtalanságaival szemben.

Az egyházak hivatása megértetni véreinkkel és az idegenekkel, hogy a magyar lélek, a magyar jellem isteni ajándék, örök kincs az emberiség egyetemében így nem vesztet el: "Nem! Nem! Soha!" Mint Dr. Ravasz László püspök mondotta: "A magyar lélek hármasságára: befelé bűnbánat, kifelé acélos dacu türelem, felfelé lobogó hit! Ma legfontosabb feladatunk úgy hordozni keresztünket, hogy az a kereszt hordozhaszon minket!"

Magyar kém nyerte meg Angliának a háborút

MEGOLDÓDOTT A NAGY VILÁGÖDÖKLÉS EGYIK LEGTITKOSABB REJTÉLYE — SZÉK JÓZSEF ELMONDJA FIANAK TRAGIKUS ÉLETÉT ÉS REJTÉLYES HALALÁT

A "Kanadai Magyar Ujság" külföldi jelentések alapján beszámolt már egy magyar származású villamosmérnöknek, Szék Sándornak rejtélyes életéről és titokzatos szerepéről az antant kémszolgálatában. A "Magyarság" című budapesti napilap párisi tudósítójának most sikerült beszélni Szék Sándor apjával, — itt közöljük jelentését arról a titokzatos magyarszármazású emberről, akinek kémszolgálatát talán döntően befolyásolta a világháború menete.

Balfour volt angol miniszterelnök és külügyminiszter mondotta az edinburghi egyetemén tartott egyik előadásában: "A háborúnak talán legfontosabb eseménye, mely az antant ügyének mérhetően szolgálatot tett, a német titkos diplomáciai hírfrekvencia eltalálása volt. Ennek köszönhetően, hogy kelő percben felvilágosíthatuk a washingtoni kormányt a néme-

tek titkos szándékairól, előlértárhattuk ama hírfrekvenciákat, melyekből Németország Mexikót látította fel az Egyesült Államok ellen s így rábírtuk az Egyesült Államokat, hogy a maga érdekében izenjen meg végül Németországnak a háborút. Meglepő, hogy ezért a felbecsülhetetlen szolgálatért, a német diplomáciai hírfrekvencia átadásáért, melyről magyarszármazású emberről, akinek kémszolgálatát talán döntően befolyásolta a világháború menete."

1915 augusztus 15.-én jutott a német diplomáciai "siffre" a titkos diplomáciai és katonai táviratok megfejtési kulcsa az angol "Intelligence Service" kezére. A németek napról napra változtatták a kulcsot, megállapított rendszer szerint az angol kémszolgálati központ a londoni Downing Streeten 1915 augusztus közepétől a világháború végéig rendszeresen

vét, nem adom oda a halálnak sem! És nem is adta. Kivette Claudia szívét, aminek szerelme dobogása belesensenedett a halál halgató ritmusába. Negyvennégy esztendőig állt Sándor herceg íróasztalán spiritszba zárva Rhédel Claudina szíve. Mikor aztán Sándor 83 éves korában meghalt, odatették a koporsójába Claudina szívet is.

Azon a szomorú októberi napon pedig, szép Rhédel Claudina holttestét koporsóba zárva, kocsira tették, a bakjára felszállt Török Ferenc és mélységes kegyelemből ő maga hajtotta Gráctól Erdőszentgyörgyig 36 napon át a gyászszekeret.

A kis árva Ferencke pedig nőtt, növekedett. Kozma Lajos gondos oktatásai mellett az erdőszentgyörgyi nyaralások folytatódtak és évközben magyarnyelvű, megleghangu levelek váltogatták egymást, özvegy Rhédelné és Württembergi Sándor között. Mikor Ferenc az első huszár egyenruháját kapta, édesapja így szökött hozzá: "Fiam, sohasem felejtse el édesanyád nyelvét. Magyar nyelv nélkül sohasem lehetnél jó huszár!"

Ferenc örökölte Rhédel Claudina szépségét is szívét is. Egyszer Londonban összetalálkozott Amália Cambridge hercegnővel és halálos szerelmre jobbantak egymás iránt. Az öreg württembergi király babonás ijedelemmel nézte a családjában újra fellobogó, végzetesnek látszó szerelmet. Hogy őcsesé utját egyengesse az angol trón mellett viruló virág felé, apai nagyanyjának címét, a Teck hercegi címet adományozta neki. Teck Ferenc azután nőül vette Amália Cambridge hercegnőt. Házasságukból három gyermek született, két fiú és

fogta el, fejtette meg és olvasta végig kivétel nélkül mind a siffrozott rádiójeleket, mik a Wilhelmstrasse-ről indultak s oda érkeztek a körülzárt Németország tengerentúli diplomáciai kirendeltségeitől.

AZ ARULÁS...

Igy sikerült Angliának az Egyesült Államokat a háborúba vinnők, így sikerült meghíjítani a német birodalom minden diplomáciai terveit és lökreveszt. Kétségtelen, hogy a névtelen ember, aki ezt a siffrekulcsot hozta el kitért tenyerében a Downing Street-re, aki lángeszével nap-nap után követte a rendszeresen változó siffret és olvasta a világ sorsát intőznél a-koró német sikktráviratokkal; a rejtélyes lény, ki mindzekért soha egy fillért nem kért és nem kapott, bár az angoloktól birodalmakat érdemelt és kaphatott volna; kétségtelen, hogy ez az egy ember nyerte meg az antantnak a világháborút!

Hegyes női betűkkel, miknek tintáját tizenegy év szítta ki, el-sárgult levélke fekszik itt előttem, az asztalon: Bruxelles, 1920 február 8.

"Szék T. József, urnak, Páris Kötelességemnek érzem az ön megvizsgálására tudomására hozni Önnek, hogy Sándor fia, aki nálam húzta meg magát Bruxellesben a német hatóság elől, megmutatta nekem bizalmasan a német kormány titkos radiografiai kódexét és té-lem ment át rejtve a holland határon 1915 augusztus 14.-én. Azt mondotta, hogy kötelességet teljesít ezzel, mert ha ezt a kódexet az angol kormány kezére juttatja, akkor a szörnyű háborúnak, a hasztalan gyilkolásnak, a legrövidebb időn belül vége kell, hogy szakadjon" ... Aláírva: Mme. E. Gille.

AZ APA BESZÉL

Szék T. József Magyarországból elszármazott állampolgár, e fenti levél címzettjét, ősz szakállú, sötétszemű, kedves 69-gembert vendégszerető há-

MAROSSZÉKTŐL AZ ANGOL TRÓNIG

IRTA: B. MOLNAR MARIA

Hogy Mary angol királynő rokonságban áll a magyar Rhédel-családdal, sokan tudják. De valószínűleg kevesen sejtik, hogy milyen közvetlen közeli le származott egy szinmagyar, illetve székely családunk.

Messzire kell visszamennünk a kezdetekhez, egész 1622-ig. 1622-ben történt, hogy Bethlen Gábor erdélyi fejedelem kedvelt bizalmas emberének, vitéz Rhédel Jánosnak, érdemel jutalmazásul egy falut ajándékozott. A Küküllő partján a tiltakozatos erdők tisztásán állt egy kis Erdőszentgyörgyöt. Vitéz Rhédel Jánosnak fia, Ferenc, már 1657-ben Erdély fejedelme címét hordozta. Igaz hogy csak három hónapig, de mégis fejedelmi családja fényesített az amugyis büszke, magukat Aba-nemzettségű származatú, Ausztria-ellenes, kálvinista Rhédeléket. A család virágozott ezután minden különböző esemény nélkül vagy 180 esztendőig. A XIX. század elején azonban nagy fordulatot vett a család történelme.

Akkor Rhédel László volt a család feje, akinek a felesége Inczedy Karolina volt. Rhédel László érzelmeiben erősen elütött az erdőszentgyörgyi kriptában évszázados álomban porló őseitől. Szerelmes nagy hódolattal rajongott a bécsi udvar felé. Gyakran járt Bécsbe, hogy megfürösse érzelmét az udvar színté nem is földi fényes ségében. 1830-ban egyik bécsi utja alkalmával magával vitte a leányát, Claudinát is.

A maroszéki felső rézsabimbó az erdőszentgyörgyi mezők

minden harmatos szépségét és minden gyönyörű rejtelmességét vitte magával. Rhédel László és leánya az udvari bábra is hivatalosak voltak. Itt történt, hogy Württembergi Sándor beleszédült Rhédel Claudina szemébe nagyanyrilt margarétába. Világraszóló szerelem lán-golt fel a királyi sarj és Maros-szék gyönyörű leánya között. Nem afféle udvari galáns kaland, hanem komoly, halálont-tuli szerelem. Württembergi Sándor királyi családja hidedig tiltakozott a frigy ellen.

Az öreg Rhédel azonban a württembergi család gőgjénél nem kisebb göggel jelentette ki, hogy nincsen olyan magasrangú család, ahová ne illesse be az ő szépséges leánya. A két család gőgje elszakította egymástól a szerelmeseket, de Sándor herceg megesküdött, hogy sohasem házasodik meg, Claudina pedig, hogy sohasem megy férjhez. Rhédel László tehát halálosan megbántódva hazavitte leányát Erdőszentgyörgyre.

Claudina meselató szemel reá-sátorozták szívének nagy árnyéka tragédiáját. Az erdőszen-työrgyi kastélyra ráalkonyodott a lassan muló évekkel a család végteleme hideglőző bá-nata. 1836-ban aztán beköszön-tött a hallgatag házba a halál. Rhédel László örökre félreállt a szerelmesek útjából. Ez a tét hordozta. Kocsijuk valohal szomorú esemény aztán újra közelhozta egymáshoz őket. Württembergi Sándor és Rhédel Claudina házasságra léptek még abban az esztendőben. A württembergi király, Sándor bátyja, Claudinát házasságuk alkalmával Hohenstein nével ajándékozta meg. Ezt a nevet viselte ragyogóan boldog há-lálával kialakult a nap. Ha-lálára sebezve hajtogatott: Claudina nekem adta örökre a szí-

A legendás szerelmes pár Grácban telepedett le, de a nyarat mindig a kedves, jó székely nagymamánál töltötték. Erdőszentgyörgyön. Württembergi Sándor házánál Grácban is magyarul beszéltek. Hosszu években át volt bizalmas jó huszárja a hercegnek Antal János erdőszentgyörgyi székely ember. A kis Ferenc grófnak pedig az erdőszentgyörgyi székely fucsakán kívül, akikkel együtt mászta a küüllőparti fűzfákat madárfészekért legkedvesebb játszótárs volt Kozma Lajos fiatal ügyvéd. Kozma özvegy Rhédel Lászlóné jogtanácsosa volt. Majd később a szabadságharc után, mikor honvéd volta miatt halálra keresték, Württembergi Sándor herceg Grácba vitte és fia nevelőjévé tette.

De térjünk vissza a boldogabb időkbe. 1841-ben már május-ban Erdőszentgyörgyre utazott a hercegi család és ott nyaralt szeptember közepéig. Fellegtelen, boldog, szép napok után utrakeltek Grác felé. Közben az idő esőre vált és csaknem járhatatlanná tette a magyarszági utakat. Sándor Alvinczéi kénytelen volt elválni családjától és kíséretével lovon folytatta útját. Feleségét és Ferencét a hűséges Kozma Lajosra bízta. Claudina már akkor harmadik gyermekének éle-tét hordozta. Kocsijuk valohal egy járhatatlan erdei uton felborult. Claudina a felborulás-kor megsérült és nyolcnap ki-nem szenvedés után örökre le-meg abban az esztendőben. Halálos ágyán megérettette férjével, hogy Erdőszen-työrgyön temetteti el. Württembergi Sándor felett Claudina halálával kialakult a nap. Ha-lálára sebezve hajtogatott: Claudina nekem adta örökre a szí-

gy lány: Victoria-Wales hercegnő, akit Edward-walesi herceg, Victoria királynő unokája jegyzett el. Edward-walesi herceg halála után pedig testvér-öccsének, az új-walesi hercegnek Györgynek a menyasszonya lett György-walesi herceg, az angol világbirodalom ma is uralkodó királya 1893-ban nőül is vette. Eeküvéje napján a Londonban élő magyarok és a magyarországi kiküldöttek felke-resték a magyar származású trónörökösnek és gyönyörű nő-nal készletet vittek neki aján-dékul. Mary trónörökösnek pedig nagyanyjának, Rhédel Claudina nyugvóhelyét, amit a dőközben az omladozó kriptá-ból az erdőszentgyörgyi református templomba helyezték át, nagy fekete márványtáblával feljelle me. Az angol és magyarnyelvű emléktábla magyar felirata a következő:

Rhédel Claudina, Hohenstein grófnő, Sándor württembergi herceg hitvesének emlékére emeltette unokája Victoria-Mária-walesi hercegnő. Mindenki tudja, hogy Victoria-Mária-walesi hercegnő Teck-Mária, a mai angol királynő. Azt is mindenki tudja, hogy a maroszéki vér szólt meg Lenne, mikor nagyanyjának, Rhédel Claudinának az erdőszen-työrgyi református templomban ezt az emléktáblát emeltet-te.

Milyen nagy a távolság az erdőszentgyörgyi templom és a világhatalmat jelentő angol trón között! Vajon elszakad-hat-e a virág a szártól, és a gyökértől annyira, hogy ne fájjon neki, ami a gyökérnek fáj?

A nagy királynő anyaföldje Erdély bizalommal tekint Lon-don felé ...

székében látogattam meg a... nálására. Társaim kezdettől fogva mindent elkövettek, hogy... kezükbe keríthessék az egész... telepét és a háború kitörésével... keletkezett közhangulatot hasz... nálták ki, hogy engem és Angl... lábán felnőtt Sándor fiamat, ki... a brüsszeli német katonai rá... díóállomáson kapott bizalmi ál... lást, kémgyanussá tegyenek.

"HOGY A SZÖRNYÜSÉGEK TOVÁBB NE TARTSANAK"

Az antant kémzolgálatának legmerészebb célja volt hatalmába keríteni a diplomáciai "code"-ot, mellyel a Wilhelmstrasse közeledett külsőszági követsegeivel. Mikor ellenségesnek sikerült engem és fiamat kémgyanussá tenniük, Sándor dornak ez a német titkos code a kezében volt. Ő nem volt katon. Állásába a véletlen vitte: a katonai leadó készülék elromlott volt és más, mint ő, nem tudta Brüsszelben kijavítani. Meg kell értenie a husz éves gyerek lelki állapotát, aki Angliából, egész angol neveléséből, hirtelen került ki a belgiumi civilek ellen folytatott háború borzalmainak kelles közepébe.

El kell gondolnia, hogy mit értett az a kettészakított lelkű, mindenre fogékony, lángeszű gyermek, mikor hírt vette, hogy engem letartóztattak, internáltak ok nélkül, hogy a gyárrába április 12-én betörték, mindenemet szétlőtték. Őt magát február 28-án állásából indoklás nélkül bocsátották el, állandó rendőri felügyelet alatt tartották, sőt le is tartóztatták Brüsszelben és eljárást indítottak ellene, lakásán sűrű házkutatásokat rendeztek és nyilatkozatot írtak vele alá, hogy Brüsszelt nem hagyja el.

En, zaklatott állapotomban álmatlan éjszakákon aggodtam legkedvesebb fiam életéért. Láttam magam körül a háború örületét, a kémgyanustás borzalmait. Rossz néven veheti-e bárki, hogy kicsempészett levelemben én magam ajánlottam fiannak, ki születési helye szerint angol állampolgár volt, én könyörögtem neki, hogy meneküljön, ne várja, hogy az igazságtalan eljárás mit hozhat, bárhol, bármiként lépje át a hollandi határt. Még azt is megbeszéltük, hogy ha sikerül Hollandiába jutnia, ne ő

maga írjon nekem, ne hogy eből nekem lehessen otthon bálom, hanem irasson bárkivel egy kártyát, melyből tudni fogom, hogy ő épségben van, ha a címzés nagy kezdő "S" betűjében lyukat szur.

AUGUSZTUS 14-ÉN ÉJSZAKA

Es ez is történt, Sándor megismerkedett egy De Bok nevű hollandussal, ki az angol "Intelligence Service" szolgálatában állott s egy ajánlólevéllel a brüsszeli angol konzulhoz menekült, 1915 augusztus 14-én éjszaka egy csempész vezetése mellett, kit ugyancsak De Bok adott melléje, kerékpáron ment át Hollandiába. Szeptember folyamán levelezőlapot kaptam Hágából ismeretlen nő irással, egyszerű üdvözléssel. A címzés S-betűjében egy gombostűvel szurt lyukat fedeztem fel...

Akkor jutott angol kézbe a német diplomáciai siffre másolata, melynek birtoka el kellett, hogy döntse a háborút. Maga a titok az angolok kezében semmit sem ért volna, ha ő maga, Szék Sándor, nem áll rendelkezésre, hogy a rendszer alapján, az egyre változó kulcsu szikratávíratokat megfejtse. ("Ha ezt a kódet az angolok kezére juttatom", mondotta Mme. Gillenek "akkor a szörnyű háborúnak azonnal vége lesz."

Es kellett az is, hogy a németek ne fogjanak gyanút, ne változtathassák meg siffre-rendszereiket. Vagyis kellett az, hogy ez a gyanubavett, rádió-siffreismerő Szék Sándor ne tűnjön el gyanus módon a németek szeme elől. Az angoloknak a németeket ez irányban megnyugtatón legelső érdekük volt.

A REJTÉLYES KIVÉGZETT

Szeptember 12-én, közel egy hóval fiam menekülése után, a berlini rendőrkapitányságot a charleroi-i német parancsnokság táviratban értesítette, hogy Szék Sándort rajtakapták, mikor a német szikratávíró titkos jeleit az angoloknak akarta eladni és hogy a vizsgálat során kiderült, miszerint a vádlott apja, Szék József, az árulásban a felbujtó. Erre családommal együtt letartóztattak, agyonfaggtattak, zaklattak s végül internáltak a háború egész tartá-

mára. Hónapok múlva egy katolikus pap keresett fel az internálási táborban s tudatta velem, hogy fiamat a hadbírósg Charleroi-ban, mint kémét, golyó általi halálra ítélte, mely 1-télet ugyanott december 10-én végrehajtott. Erről később irást is kaptam, sőt megküldték fiam hagyatékát, ama ruhadarabokat is, melyeket az eltiélt viselt volt... Csak hogy ez a tépett ing, ezek a ruhadarabok, nem lehettek Sándoron menekülésekor. Ezeket ő még az én jelenlétében selejtezte ki Brüsszelben a ruhatárból: a laboratóriumban beverték ezek, mint munkaruhák...

Tovább kétesztendő emberfeletti testi és lelki kink után sikerült hazamba visszakérülnöm Másfél évig feküdtem betegeszanatóriumban, míg sikerült a kiállott szörnyüségnek egészségi következményéből félig-meddig kiépülnöm. Csak 1922-ben juttottam el végre ismét Brüsszelbe s onnan Hollandiába.

AZ 'INTELLIGENCE SERVICE' NYOMAN

Brüsszelben az amerikai konzul elmondta nekem, hogy ismerem fiamat, tudott róla, hogy Sándort 1915 április havában német tisztek letartóztatták kihallgatták és eltiélték neki, hogy a tartományt elhagyja. Sándor ezután május elején felkereste őt lakásán, elmondta neki, hogy élete veszedelemben forog és arra kérte, hogy a konzul csempéssze őt át sofförnek maszkirozva a holland határon "nagyfontosságú papirokkal, amelyeket a brit hatóságoknak kell átadnia." Az amerikai konzul ugyan közismert antanbarrát volt, minthogy azonban az Egyesült Államok semlegesek voltak akkor még, fiam kérését nem teljesíthette.

Charleroi-ban sikerült nyomára jutnom a kémkedés bünéért 1915 december 10-én kivégzett férfinak. Kiderült, hogy valóban Szék Sándor névre szólottak a papirjai. De ő maga valotta, hogy e papirokat egy De Bok nevű angol ügynöktől kapta, hogy meneküljön velük a határon át. Sikerült exhumálnom a sírját is: a hulla hossza allg öt láb volt, holott fiam valóságos átléte, magasabb volt hat lábnál.

Rotterdamban sikerült bejutnom a brit konzulhoz, kit én még Frankfurtból ismertem. Roppant zavarba jött láttamra. "Mit tud fiamról?" - kérdeztem. "Azt, hogy nálam volt" - felelte. "Itt az irodámban 1915-ben. És azt, hogy ma is él. Többet nem mondhatok..."

A londoni "Times" rotterdami levelezője, ki megszánt, bemutatott a brit hírszolgálat otnai vezéréberének. Az illető a fiamra azonnal ráismert a fényképről, melyet mutattam neki is tudott az elárult "code"-ról is. "Ismerem a fiát" - mondotta. "Itt járt 1915-ben. Innen Angliába ment. Többet nem tudok róla. Ha a katonai attaséval ment Londonba, akkor hallani fogunk még róla. Ha a tengerészeti attaséval ment, akkor félek, hogy soha nem fogunk további sorsáról megtudhatni semmit. En mindenestire írok Londonba." Irt is, de levelére választ sosem kaptott: Szék Sándornak az iratok átadása óta nyoma veszett...

Benedek Károly.

WILL ROGERS AMERIKA ELNÖKE?

Newyorkból jelentik, hogy igen komoly mozgalom indult meg Will Rogers filmkómikus elnöki tisztre való jelöltsége érdekében. Rogers az egyenesen számára irt szerepekben rendkívül közkedveltségre tett szert és több millió dollár vagyont szerzett. Jelöltséget állítolag az amerikai filmpar, Amerika negyedik legfontosabb ipara volna hajlandó pénzeln. Rogers valószínűleg mint pártonkivüli jelölt lép fel.

ELVESZTETTE HANGJÁT AZ IJEDTSÉGTŐL

Saskatchewan Kenaston telepétől mintegy 10 mérföldre éjnek idején leégett egy farmház. A gazda és családja hálóingben voltak kénytelenek menekülni, csak hogy életüket meg menthessék. Bár súlyosabb égési sebeket egyikük sem szenvedett, a farmer feleségét anynyira megviselte az elemi csapás, hogy nemcsak idegsokkkt kapott, hanem a hangját is teljesen elvesztette.

AGYONÜTÖTTE A VILLÁM

Ontario Windsor városa környékén, az ugynevezett Crossfield kerületben végzetes szeren csétienség történt. Egy Walker nevű tizenöt éves fiút apja gazdaságában mult szombatn villám sújtotta és mire orvosi segítség érkezett, a szerencsétlen fiatal farmer kizsenedett.

Gandhi kecskéket visz magával Londonba

Most már egészen bizonyos, hogy Gandhi, az indiai szabadságmozgalom vezetője, rövid időn belül Londonba látogat. A nagy hindu lakóhelye a Belsize Park egyik elegáns villája lesz. A villa egy igen gazdag hindu kereskedőé, aki szoros kapcsolatban áll az indiai szabadságmozgalommal: A villa kertjében most éppen egy istálló felállításával foglalatalkodnak a munkások. Ebben az istállóban fogják elhelyezni azokat a kecskéket, amelyek Gandhi-nak kecsketejjel való ellátásáról fognak gondoskodni. Gandhi ugyanis allg el más táplálékkal, mint kecsketejjel és erről a szokásról Angliában sem hajlandó lemondani. Sőt nem is angol kecskéket fognak az istállóba telepíteni, hanem eredeti indiai kecskéket, amelyeket magával hoz Indiából.

Szövetfestésre is felhasználják a fényszedőgépet?

Részletesen beszámoltunk már Uher Ödön fiatal magyar mérnök azon korszakalkotó találmányáról, mely rövid időn belül az egész nyomdaiipar forradalmasítani fogja. Azóta nemcsak sikerrel kísérleteznek a ugynevezett fényszedőgéppel, hanem ötletes módon még más célokra is felhasználják.

A fényszedőgép már elkészült és gyakorlatilag is kipróbálták, azonban ennek használatát még át kell vinni a rotációgéppel kapcsolatos alkalmazásba is és ezután kerülhet csak majd forgalomba az új szabadalom. Augsburgban igen érdekes tárgyalás folyik most egy német csoporttal, amely pénzügyekben való részvételt ajánlotta fel egy millió márká erejéig.

MEGTÁMADTAK A BÖRTÖNT A TUNTETŐK

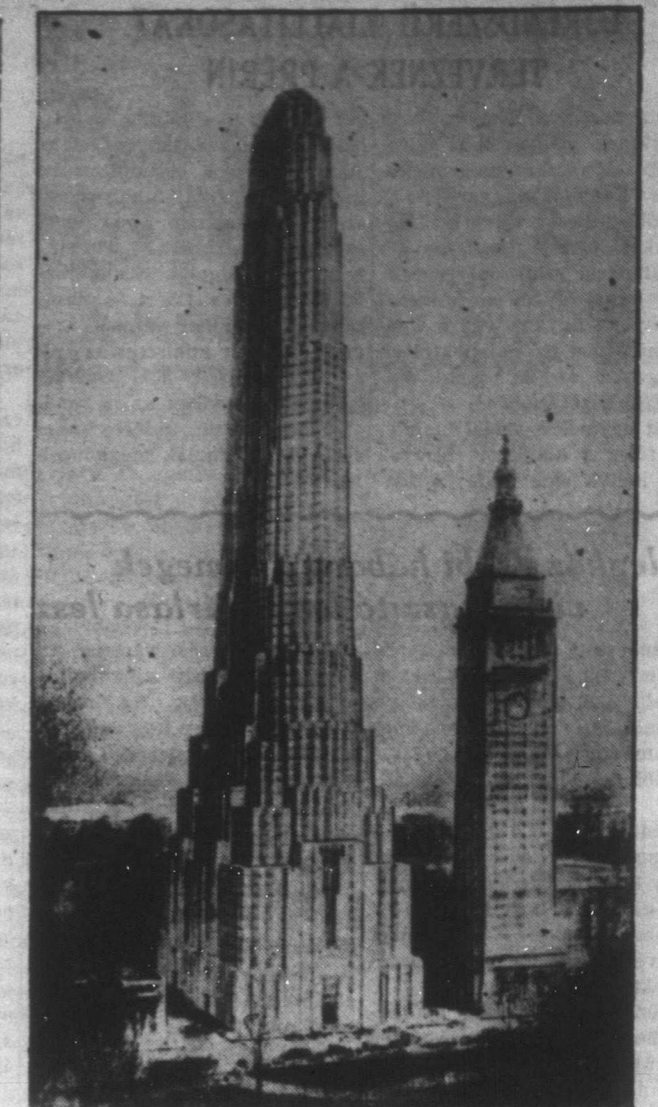
Az Egyesült Ohio államának St. Clairsville városkájában tizenegy tüntetőt börtönbe vetettek a hatóságok, mire mintegy kétezer főnyl tömeg megtámadta a börtönt, hogy társaikat kiszabadítsák. Csak a börtönőrök hidegvérének és könnyfakasztó bombák alkalmazásának tudható be, hogy egyetlen ember megsérülése nélkül sikerült a támadást visszaverni.

ELVESZTETTE HANGJÁT AZ IJEDTSÉGTŐL

Saskatchewan Kenaston telepétől mintegy 10 mérföldre éjnek idején leégett egy farmház. A gazda és családja hálóingben voltak kénytelenek menekülni, csak hogy életüket meg menthessék. Bár súlyosabb égési sebeket egyikük sem szenvedett, a farmer feleségét anynyira megviselte az elemi csapás, hogy nemcsak idegsokkkt kapott, hanem a hangját is teljesen elvesztette.

AGYONÜTÖTTE A VILLÁM

Ontario Windsor városa környékén, az ugynevezett Crossfield kerületben végzetes szeren csétienség történt. Egy Walker nevű tizenöt éves fiút apja gazdaságában mult szombatn villám sújtotta és mire orvosi segítség érkezett, a szerencsétlen fiatal farmer kizsenedett.

Az egyik newyorki biztosítótársaság felhőkarcójának terve. Az új épület-óriás megdöntené a magasépítés minden eddigi világrekordját. A Winnipeg Tribune szíveségéből.

MEGVÁMOLJAK A FÖLZŐ- ÖTMILLIÓ DOLLÁR ARANYAT GÉPEKET IS? VÁRNAK KANADÁBA

Mindéddig tudvalevőleg nem sújtották vámmal a külföldről beérkező fölözőgépeket, tekintettel arra, hogy a tejjgazdaságok akarta a kormány megkímélni az ennek következtében várható áremelkedésektől. Miután azonban remény van arra, hogy Kanadában több tejszepátorgyár létesítene telepet, ha a behozatalt megnehezítétek, nem tartják lehetetlennek, hogy a kormány fontolóra vezi Maloney konzervatív képviselő törvényjavaslatát és vámor ró ki a külföldön gyártott krémszeperátorokra is.

Kina Sanghai városából szokatlanul értékes rakományal indult utnak a Canadian Pacific "Empress of Asia" nevű óceánjárója. A hajó gymrában ugyanis \$5.100.000 értékű aranyrudat szállítanak Vancouverbe. Az értékes rakományra való tekintettel június 22-ére, amikor a hajó beérkezését várják, nagy csapat detektív fogja megszállni a vancouveri kikötőt, nehogy az aranyrudaknak lába keljen.

AMERIKAI REGÉNY — BUDAPESTRŐL

Hergeshelmer ismert amerikai író, legközelebb Európába utazik, hogy hosszabb időt töltsön Berlinben, Bécsben, Budapesten, végül Münchenben. Az a terve, hogy regényt ír erről a négy városról.

RUGANYOS APRÓSÁG

Huntington West Virginia állambeli városban történt, hogy a Pritchard-hotel egyik hetedik emeleti szobaablakából kibukott és lezuhant egy két éves fiucska, akit szülei a szállóbeli lakásukon hagytak játszadozni. Bár alaposan összezúzta magát, az orvosok véleménye szerint mégis föl fog épülni a szívos apróság.

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzügyi irada. Pénzügyi ügyekért teljes felelősséget vállalok. HAZAK, FARMOK STB. ADÁS-VÉTELET INTÉZTÉSSE VELEM. Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám: LOUIS SZABO BOX 244 14 Crowland Str. Welland, Ont. A CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS magyar meghívója.

P É N Z KÖLDÉS A VILÁG BARMELY RÉSZÉBE POSTÁN VAGY SÜRGÖNYILEG — HAJÓJEGYEK ELADÁSA AZ ÖSSZES VONALAKRA EREDETI ÁRAKON. KAMATOT FIZETÜNK BE TETEKRE NEGYEDEVI EL SZAMOLASSAL. 4% THE HARBOR STATE BANK Alapította: EMIL KISS, 4th Ave. 9th St., NEWYORK

SODORJON legalább 50 cigarettát minden 20 centes csomag Turret Fine Cut dohányból. IGEN! Ez a leggazdaságosabb s mégis a minőség az, amiért Turret Fine Cut-ot szivnak... A napsgaras gyenge iz, édeskés, kellemes illat... mindez arra fogja készteni őnt hogy "sodorni" fogja szentni cigarettáit, miután ez nemcsak a legolcsóbb, hanem a legkielégítőbb is. Chanteclair cigarettapapír ingyen. Kétséget kizáróan — kifizetődik magának „sodornia” a TURRET FINE CUT

Hogyan halt meg Varga János?

Még június 4-iki számunkban beszámoltunk a Hudson Bay vasúti munkáinak dolgozó Varga János honfitársunk haláláról. "Legújabb hírek" rovatunkban jelentősszóra a következőket szenteltük lapunk olvasóinak:

"Szörnyethalt Varga János a Hudson Bay felé vezető CNR. vasútvonal Mile 214 állomásánál. A The Pas-ra érkezett rövid távú távirati jelentés szerint Varga egyensúlyát veszítette, mikor a vonat hirtelen fékezett és oly hatalmas erővel vágódott a munkásokkal kályhájának pereméhez, hogy az széttöcsent a koponyáját, úgyhogy szegény magyar munkás rettenetes ki-
nok között kiszendvedt."

Időközben újabb távirati értesítések alapján megírjuk, hogy Varga János állítólag golyótól kapott fejsebbel pusztult el. Bárha szűkszavú értesüléseink keveset árultak el a magyar katasztrófa részleteiből, egész határozottan leközölték azt a feltevést, hogy amikor a vonat nagy zökkenéssel megállt a Hudson Bay Mile 214 állomásánál, valahogyan elslútt a Varga János felett lógó feyver, melynek golyója azonnal végzett a szerencsétlen magyarral.

Azóta semmi újabbat nem sikerült a hatóságoktól megtudnunk Varga János halálának körülményeit illetően. Végül is Papp Sándortól, Varga János munkástársától és a "Kanadai Magyar Ujság" régi előfizetőitől levelet kaptunk a mesze-és szakról, melyben részletesen leírja, hogyan történt a szerencsétlenség. Így Papp Sándor állapítanak, hogy a golyó által halálra szülő jelentése valamilyen tévedésen alapulhatott és ezután Papp Sándor híradását kell hitelesnek elfogadnunk, annál is inkább, miután mint szemtanú volt jelen a sajnálatos eseménynél.

Mint rendszeren, a szerencsétlenség idején is együtt voltunk — írja Papp Sándor. Egy káróban utaztunk ekkor is, miután a Hudson Bay vasútépítő Gang No. 3. számára új munkakört jelölték ki. Hurcolkodás közben történt tehát a szerencsétlenség, amint a vonatot a Mile 214 állomásnál hirtelen fékezés következett — oly erős lökést kapott, hogy majd leestem az ágyról. Varga éppen az ajtónál állott s az erős lökés következtében vágódott hanyatt, amint azt eredetleg a "Kanadai Magyar Ujság" is jelentette.

És közben Varga rettenetesen belevágta koponyáját a káró vaskályhája. — En azonnal odagugrottam — folytatja Papp Sándor — és jobb karját megragadva igyekeztem felemelni. Egy felünk tartózkodó orosz fiú is segítségemre sietett felszólításomra, miután a nagy

csőrpömlésben ő nem hallotta, hogy tulajdonképpen mi is történt. Az oroszral együtt fel-emeltük és a lócára fektettük Vargát, aki lassan vissza is nyerte eszméletét. Az egyik angol munkás megkérdezte tőle "What is the trouble", mire Varga nagynehezen ennyit mondott: "I do't know".

Amikor magyarul kérdeztem — írja tovább levelében Papp honfitársunk — már nem tudott felelni és csak a szemét forgatta. Majd heves köhögési roham fogta el, sőt vért is köpött. Erre lefektettük az ágyra. Látszólag megnyugodott és azt hittük, hogy majd csak tul-
fél valahogy a belső sérüléseket. Nem tellett azonban tíz percben sem és rémülten vittük észre, hogy a keze hideg. Mire megvizsgáltuk, már nem vert az ütőre, nem dobogott a szíve többé.

A vonat erre otthagytunk ben-
nünket négyünket, akik szemtanúi voltunk a katasztrófának. A helyszínrre kiszállott bizottság szigorúan megvizsgált mindent és a doktor megállapította, hogy nem a fejseb okozta a halált, hanem egy kis 22-es vad-
dászpuskának a golyója, mely állítólag a gyors fékezéskor elslútt. Az egyik munkás ugyanis az ágya felett tartotta a flóber-
puskáját, melynek csőve véletlenül az ajtó felé volt irányítva. Az orvos megállapította, hogy Varga mellébe furdott és szíven találta a golyó s ez okozta halálát.

A hatósági emberek mindegyik szemtanútól jegyzőkönyvet vettek fel a szerencsétlenség részleteire vonatkozólag. A halottat pedig hazavitték Saskatchewann Endeavour nevű telepére, melynek közelében, az Ypres postahivatal körzetében Varga János múlt év augusztusában hómesteadtét vett fel. Varga honfitársunk felesége és nyolc éves kislfia kimondhatatlan szomorúsággal vették tudomásul a rossz hírt, mely szerint többé ez életben nem számíthatnak a kenyérkereső családfő szeretetteljes gondozására. Jövő hónapban még gyermekáldás elé is néz a szívtett-
pő sórra jutott fiatalasszony s még szerencse, hogy Papp Sándor honfitársunk felesége ott-
honában baráti menedéket találhat. Lapunk szerkesztősége énkésztet keresett a winniepi Magyar Nőszövetséggel, hogy a nehéz viszonyok ellenére is lehetőleg valami támogatást eszközöljenek ki a feldúlt kis magyar család számára.

Már maga az a tény is óriási politikai és gazdasági lehetőségeket rejteget magában, hogy Brüning német kancellár és Curtius külügyminiszter napokon át tanácskoztak MacDonald angol munkáspárti miniszterelnökkel annak Chequers melletti vidéki otthonában. Azóta azonban mind jobban bontakozik ki egy olyan felbecsülhetetlen értékű és előre ki nem számítható következményekkel járó gazdasági közeledés a nagyhatalmak egymásközi viszonyában, amit már abból a szempontból is figyelni kell kísérniük, mert hiszen ugy az okk, mint Kanada jövője, tehát végeredményben a sajátmagunk megéltetés függ a tárgyalások kimenetelétől.

Nem kicsinylendő le Mellon amerikai pénzügyminiszter angol látogatása sem, annak ellenére, hogy ennek "saládi jellegű" kölcsönöznek. Hogy mennyire komolyan veszik az angol-
német, sőt ehhez még az amerikai "normák" a hadiállóságok ügyét, arra leginkább jellemző, hogy MacDonald angol miniszterelnök Henderson külügyminiszter társaságában július közepén viszonzza a német államfé-

FELKÉRJÜK LAPUNK MUNKATÁRSAIT, HOGY CSAK A PAPIR EGYIK OLDALARA LEHETŐLEG RITKASOROS GÉPIRÁSSAL ÍRJÁK CIKKEIKET

25 éves jubileumát ünnepli a Winnipegi Ref. Egyház június 28-án és július 1-én

Több ízben emlékeztető hostak már honfitársainknak a "Kanadai Magyar Ujság" hasábjain és külön felhívásban is a Winnipegi Magyar Ref. Egyház 25 éves jubileumi örömünnepét. Ezáltal ismételt szeretettel hívunk mindenkit részt venni a mi örömlünkben. Az egyház presbitériuma és lelkes tagjai mindent megtesznek, hogy a három részből álló ünnepély úgy az istentiszteleti rész megasztosításában, mint a 28-án délutáni tartandó hangverseny élvezetosságában, valamint a július 1-én a Kildonan Parkban tartandó nagyobb szórakoztatásban, 25 év emlékeztetőhöz méltó és feledhetetlen legyen.

Az ünnepétek részletes műsorát az alábbiakban közöljük: Június 28-án délelőtti féltízegy (10 óra 30 perccor) órai kezdettel ünnepi istentisztelet Urvasora oltással és keresztelési kapcsolattal. Az istentisztelet sorrendjére vonatkozólag külön nyomatványokat osztunk szét a templomban.

A délutáni hangverseny műsora a következő: Magyar Himnusz, énekl a közönség. Megjelentek üdvözlése az egyház részéről: Szabó György presbiter. "Fel fele, ég felé" Kádár Gézától előadja a ref. egyház énekkara. Szavalt Molnár Gyuszkó. Ének szöve: Varga Károly. Szavalt Péter Margit. Ünnepi beszéd, tartja Schebeck J. István konzul. "Taran-tella" Op. 33 Popper Dávidtól, gondnoka Mihály Mahalek Dező, zongorán kíséri: Putnik Lulu. Szavalt István Károly. Szavalt Henter Kató. Hegedű szóló Poliak György, zongorán kíséri: Putnik Lulu. Szavalt István Olga. "Istennel" duett Kádár Gézától, énekl Varga Károly és Frieber Antal. Ünnepi beszéd angol nyelven Dr. Colin J. Young egyház-
kerületi főjegyző, az idegen missziói ügyek főfelügyelője. "Az eltemetett Szekecsy-ház" zongorán előadja Putnik Lulu. Szavalt Kovács Misi. Szavalt Varga Karsai. "The Voice of the Wilderness" Izáias próféta szövegére zenéjét szerzte: Prindle Scott, énekl Carrie Mahalek, zongorán kíséri Putnik Lulu. Üdvözlések az egyház-
nak és egyetek kiküldött részéről. Záróbeszéd, tartja Csendes Imre ref.

lelkész. "God Save the King" énekl a közönség.

A délutáni hangversennyel kapcsolatban megnyitjuk az egyházközség "Aranykönyv"-ét, mely ki lesz tőve oly csebből, hogy bárki bele írhas-
sa a nevét, aki a ref. templommal bármilyen csekély adománnyal hozzájárul.

A július 1-én tartandó piknikről nem közlünk részletes programot, de már előre biztosíthatjuk a közönséget a változatos szórakozások és versenyekről, valamint arról, hogy értékes és hasznos nyerekményekről gondoskodunk. A Protestáns Négyelet az egyház lelkes tagjaival együtt izletes telekről bőségesen gondoskodik, valamint különféle hitások és frissítők is olező áron állanak a közönség rendelkezésére. A sport számok kiemelkedő pontja lesz a Winnipeg Magyar Sport Club és a Manitoba Magyar Munkás Sport Club football csapatának mérkőzése. A zenét Riesz János közelelvelt zenekara szolgálja. A piknik délelőtti 11 órakor kezdődik. A piknikre belépő- és vásárló jegyek már most előre beszereshetők bármelyik presbitertől s az árútlásra felkértektől. Felhívjuk azonban honfitársaink figyelmét, hogy jegyek a piknik területén is beszereshetők lesznek, tehát, akik nem vesznek előre jegyet, azért ne maradjanak el. A dolláros és 50 centes jegyek tulajdonosainak legszerecsé-
sebbike jutalmában részesül, melyek közül csak egyiknek értéke meghaladja a \$10-ot. A vásárló jegyek előre áru-
lásával a közönség kényelmét óhajtjuk szolgálni, valamint a Park Board előtt akarjuk bizonyosságát adni annak, hogy egyháznak a legna-
gyobb körültekintéssel igyekszik eljá-
rni a jörend érdekében s ezzel mintegy hálját óhajtja kifejezni azért a szíveségért, hogy jubileumi piknikünkre Kildonan Park egyik leg szebb területét engedte át. Legyünk hát ott mindnyájan a töltsünk egy feledhetetlenül kellemes és élvezetes napot 25 esztendőnek emlékeztetőre.

Rosszidő esetén július 5-én vasárnap a Szarka-téle Tourist Camp-n tartjuk meg a pikniket.

Rev. Csendes Imre.

Megjött Amerika jobbik esse?

ANGLIAVAL EGYÜTT NEMTÖRSZAG SEGITSÉGRE SIET AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK — LESZÁLLITJÁK A HADIADÓSSÁGOKAT, MELYEK NYOMORT ÉS BIZTOS PUSZTULÁJT HOZTAK A VILÁGRA

Már maga az a tény is óriási politikai és gazdasági lehetőségeket rejteget magában, hogy Brüning német kancellár és Curtius külügyminiszter napokon át tanácskoztak MacDonald angol munkáspárti miniszterelnökkel annak Chequers melletti vidéki otthonában. Azóta azonban mind jobban bontakozik ki egy olyan felbecsülhetetlen értékű és előre ki nem számítható következményekkel járó gazdasági közeledés a nagyhatalmak egymásközi viszonyában, amit már abból a szempontból is figyelni kell kísérniük, mert hiszen ugy az okk, mint Kanada jövője, tehát végeredményben a sajátmagunk megéltetés függ a tárgyalások kimenetelétől.

Nem kicsinylendő le Mellon amerikai pénzügyminiszter angol látogatása sem, annak ellenére, hogy ennek "saládi jellegű" kölcsönöznek. Hogy mennyire komolyan veszik az angol-
német, sőt ehhez még az amerikai "normák" a hadiállóságok ügyét, arra leginkább jellemző, hogy MacDonald angol miniszterelnök Henderson külügyminiszter társaságában július közepén viszonzza a német államfé-

riak látogatását és Berlinben fogja újra felvenni a tárgyalások fonalát. Ezzel kapcsolatban az összes német nagykövetekeket hazahívták székely-
lelyekről és mindannyian bizalmas kiküldetésrel fogtak visszatérni a kü-
lönösköztetésükre. Miután az angol diplomatákkal is eszmecsereit folytattak.

Még talán mindennél nagyobb szenzációkat nevezhet Hoover amerikai elnöknek az utóbbi napok folyamán tanusított feltűnő engedékenysége a német követelésekkel szemben. Ezenesen korszakalkotónak nevezhető pedig az Egyesült Államok elnökének a szenátus és a kongresszus tagjaival folytatott hosszú tanácskozás, melynek során Hoover éppen a német hadiállóságok csökkentése érdekében tett lépéseket a törvényhozás képviselői előtt. A lapzártakor érkezett hírek arra vallanak, hogy a közeljövőben mégis csak lesz mód arra, hogy a győtesen ösz-
szefogott a legyőzöttekkel, hogy megmentsék a már-már vesztébe rohanó emberiséget.

Északra viszik a kiéhezett marhaállományt

Mint jelentettük, különösen Saskatchewan tartomány déli részén olyan tikkszerű szárazság pusztított, hogy még az utolsó szálfű is kiszült. Emellett a kutak legtöbbje is úgy kiszáradt, hogy a marhaállomány legnagyobb része vagy leromlott, sőt el is pusztult. Nem egy helyen fajállatok százaik estek a szárazság martalékául és az állattenyésztők legnagyobb része tehetetlenül nézte a drága állomány pusztulását.

A tartományi kormány végül is intézkedett, hogy a még megmenthető állatokat Saskatchewan északi vidékeire szállítsák, ahol nagy mennyiségű széna és elegendő ivóvíz található. Több mint háromezer fő marha és szakra szállítása van jelenleg folyamatban s ugyszólván egész mentővonatokat szerveztek egyenesen erre a célra. Ezzel kapcsolatban Arborfield, Green bush, Prairie River és Reserve

vidéken mindenegyes hómesteadt lefoglaltak a gazdák. Az állattulajdonosoknak havonként minden marha után 8 cent legelőhasználati díjat kell fizetniük, ezenkívül pedig a vad-sétí fuvar felét, míg a másik felét a kincstár fedezi.

NINCS ÉRTEKE A TOJÁSNAK

Jellemző esetet hozott fel a birodalmi képviselőházban Kennedy képviselő a nyugatkanadai farmerek helyetéről. Az északalibortai Peace River kerület Falher telepéről ugyanis egy gazda harminc tucat friss tojást küldött a 200 mérföldnyi távolságban levő westleeki tejcsarnokba eladásra. Ennek ellenére, hogy a tojásokból hét tucatot elsőosztályúnak, 21 tucatot pedig másodosztályúnak nyilvánítottak, a farmer csak \$1.44-et kapott az egész szállítmányért. Igen ám de a vasúti szállításért \$1.05-t kellett fizetnie, úgyhogy végeredményben csupán 29 centet kapott a 30 tucat tojásért.

MAGYAROK ÉS NEMETEK 1:1 (1:0)

Június 19-án, péntek este a Winnipegi Magyar Sport Club a német csapat ellen játszotta a mérkőzését. A tartalékos magyar csapat, mely csak tíz emberrel állt fel a jó formában levő németek ellen, igen kemény küzdelmet vívott és csak kicsibe mult, hogy az elbuzakodott ellenfelet le nem győzte.

Játékosaink legjobb tudásukat és erejüket fektették a játékba, mely eredményt is hozott. Az első félidő második részében büntetésből Krier kapura rugja a labdát, mely közben még Schwarta I. fejét érintve gömba megy. 1:0 javunkra. Félidőben a magyar játékosok, mint a drukkerék "szótt az öröm nagy volt. Második félidőben a németek teljes erővel belefekték a játékba de a magyar védelem bravurosan állta meg a helyét. Alig kezdtek, mikor az egyik haltnak fultájából a bíró 11-et liótt, de kapunkunk Lindenschmidt szép vetődéssel védte. Az utolsó percekben a szerencse mégis elhagyott és a kavarodásban a mi kapunk előtt véletlenül kapura gurult a labda 1:1... Az egyenlítés után már hiába igyekezték a magyarok, a bíró hamarosan letulta a meccset. A keményen küzdő magyarok megérdemelték volna a győzelmet is az elbuzakodva játszó németek ellen.

ELPUSZTITJA A TERMÉST A "CUTWORM"

A prérítartományok több vidékén, de különösen Saskatoon városa környékén a szokottnál is nagyobb pusztítást visznek véghez a pondrók. Aberdeen, Blucher és Clavet vidékein például nem egy gazdaságot tett teljesen tönkre a pondró-járás.

A kormány kiküldött rovar-tani szakértőt megállapították, hogy egyes helyeken négyzetlábaként öt-hat pondró is garázdálkodik ugyanakkor, amikor egyetlen egy is elegendő volna ahhoz, hogy teljesen kiölje a termést azon a területen. Vannak oly gazdák, akik az utolsó szálf gabonájukat is elvesztették ennek következtében és így helyzetük egyes vidékeken valóságos kétségbeeszt.

Érdekes lesz megjegyeznünk, hogy azok a farmerek, akik betartották a gazdasági szakértők tanácsait, legnagyobb mértékben megmenték a pondrókártól. Az egyetlen védekezési módszer pedig nem más, mint hogy augusztus és szeptember folyamán érintetlenül kell hagyni az ugar-
ról talajt. Ezáltal a pondrók lárvái nem tudják áttörni a föld kérges felszínét és legnagyobb részük elpusztulnak.

HALLAL LATJÁK EL AZ ÉSZAKI FOLYÓKAT

A Hudson Bay felé vezető területeken keresztülfolyó Eto-mami és Porcupine folyók vizét a múlt héten 24,000 ugneveztet barna pisztránggal gazdagították az állam Fort Qu'Appelle melletti haltenyésztéséből. Amennyiben a kísérlet bevállyk, úgy minden esztendőben ugyan ennyi halat szállítanak északra hogy az ottani folyók vize mellett lakó telepeseknek ezáltal is segítségére legyenek.

Robin Hood Rapid Oats

A híres kanadai reggeli

UJ UTAKAT ÉPITENEK SASKATCHEWANBAN

Egyrészt az északi új telepe-
sek közlekedési lehetőségeinek megjavítására, másrészt a veszedelmes arányokat öltő munkanélküliség enyhítésére Saskatchewann északi részén új országutak építését határozta el a regional kormány. Stewart ut-
ügyi és Merkley munkáügyi miniszterek most tértek vissza az északi vidékekről, ahol a helyszínen tekintették meg szakér-
tők kíséretében azokat a területeket, ahol utépítésre leginkább szükség van.

A kiszivárgott hírek szerint elsősorban is a Meadow és a Cold tavak között építenének új országutakat, majd pedig kiterjesztenék az uthalózatot a Barnes Crossing, Waterhen folyó, valamint a D'Isles és Pierot tavak környékére is. A tartomány nagyobb városában tengődő munkanélküliség nagy érdeklődéssel kísérik a munka megkezdését.

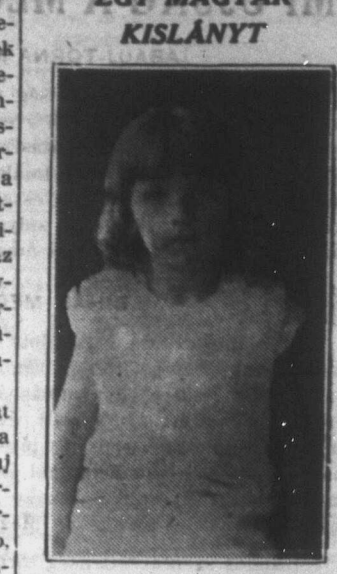
OROSZ RUHAT ARULNAK MONTREALBAN

A "The Gazette" jelentése szerint mind nagyobb mennyiségben bocsátják piacra az orosz-
országi szövetekből készült ruhákat, még pedig olyan olcsó árakon, hogy amennyiben nagyobb mennyiségű szállít-
mány érkezne, úgy teljesen lefogják törni a kanadai szabóipart. Állítólag öltönyöknél öt dollárért is vesztegetnek ilyen szövet-ruhát, ami a vámtételek letétele után kevesebb, mint amennyibe maga a szövet előállítására kerül. Mindez kétség-
telenül bizonyítja, hogy a legújabb "dumping"-nak az a célja, hogy a szabóiparosok megélhetését megnéhezítve ebben a szakmában is elégedetlenséget keltsen.

HALÁLRA VONSZOLTAK A LOVAK

Egy hatvan esztendősk s kót származású manitobai farmert végzetes szerencsétlenség ért, amikor Manitoba Haywood telepén elragadták megijedt lovát. Mire a megvadult paripákat az egyik szomszéd megfékezte, akkor már az öreg William Jolly-ban nem volt élet. A szegénysorsu skót csupán napszámba dolgozott egy gazdánál és míg fia Edmontonban tartózkodik, felesége, Skótor-számban él.

HALÁLRA GAZOLTAK EGY MAGYAR KISLÁNYT

Kimondhatatlanul szomorú szerencsétlenség következettben szenvedett ki egy bájos kis magyar lány, az alig öt éves Nagy Lujzi, Nagy Ferenc honfitársunk egyetlen gyermeke, amikor a winniepi Victor utcában egy autóból elütötte. A hirtelen látó autóból elszármazó alkalmával is a legészontóbb tapasztalja talmazott a közönség, nagybátyja, Lovász István autójából kiszállva az ucca ellenkező oldalára akart átszállni, amikor William Mason autója elütötte.

A katasztrófa mult csütörtökön este fél tíz órakor történt és bár a kis Lujzit azonnal kórházba szállították, az orvosok nem tudtak segíteni rajta és a szenvedett koponyatörés következtében pénteken délután visszaadta ártatlan lelkét Teremtőjének. A temetés hétfőn délután két órakor ment végbe a Munroe és Brazier uccán karkán levő St. Alphonsus r.k. templomból. Az egész városban népszerű Nagy Lujzit a St. Mary's temetőben helyezték örök nyugalomra a winniepi magyarság óriási részvételével.

RAYMOND, ALTA

A Raymondi Első Magyar Be-
tegegélyű Egylet saját pénztára javára július 1.-én este 6 órai kezdettel bált rendez, melyre a környékbeli magyarságot tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti jegy: férfiaknak 75 cent, nők és gyermekek nem fizetnek. Zenét a raymond-i zenekar szolgáltatja. Hűsítőkről a rendezőség gondoskodik. Az egylet megbízásából Csabai József titkár

KELET-ÉS NYUGATKANADA MAGYARSÁGAT EGYETLEN SZELLEMI KAPOCS FORRASZTJA EGYESÜGBE: A "KANADAI MAGYAR UJSÁG"

A Kanadai Magyar Ujság angol leckéi

111. LECKE

Egy szőnyeget is szeretnék. Milyen nagy legyen az? Azt hiszem 9x12 elég nagy lesz.	I also want a rug. What size should it be? I think 9x12 will be big enough.	Aj alszó vant e rag. Vat szájz sud it bi? Aj tink nájn báj tveiv vill bi big inaf.
Itt van mindenféle fajta. Itt vannak olcsóbbak. De természetesen sem nem olyan szépek, sem nem olyan jók. Ezt nagyon szeretném, de igen sokba kerül.	Here are some of all sorts. Here are some cheaper ones. But they are, of course, neither so handsome nor so good. I should like this pretty well, but it comes to so much money.	Hír ár szám av al szortsz. Hír ár szám csipör vansz. Bat dé ár av karsz, nidör szó hen-szám nór szó gud. Aj sud lájk disz priti vell, bat it kamsz tu szó macs manf.
Oh, nem, uram. Ön nagyon olcsónak fogja találni, ha tekintetbe veszi a nagyságát. Mutasson kérem nekem egy kályhát. Milyen kályha legyen az, szénes vagy gázkályha? Szénes kályha. Szeretném, ha a butorokat még ma elküldené.	No, Sir. You will think it very cheap if you consider how large it is. Let me see, please, a stove. What kind of a stove do you want, coal or gas stove? I want a coal stove. I would like you to send the furniture to-day.	Nó ször. Ju vill tink it veri calp cheap if you considör hau lardz it iz. Let mi szil plisz e sztöv. Vat kájd av e sztöv du ju vant kól ör gez sztöv? Aj vant e kól sztöv. Aj vud lájk ju tu szend di för-nicsör tu-dé.

TÁVIRATI PÉNZKÜLDÉSI ÁRAINK!

MAGYARORSZÁGBAN, RUMÁNIÁBAN, AUSZTRIÁBAN, JUGOSLÁVIÁBAN ÉS CSEHSZLOVÁKIÁBAN

állami bank jótállása

MELLETT KIFIZETENDŐ PÉNZKÜLDEMÉNYEKRE.

A PÉNZ KIFIZETÉSE UTÁN AZONNAL MINDEN PÉNZKÜLDŐNEK A CIMZETT SAJÁTKÉZŐ ALÁÍRÁSÁVAL ELLÁTOTT NYUGTÁT, A PÉNZ HELYES ÁTVÉTELÉRŐL BESZÓLÁGTATJUK.

25-ig	70c	3.45
40-ig	80c	1.45
50-ig	\$1.00	1.75
70-ig	1.20	1.95
100-ig	1.50	2.25
200-ig	2.00	3.75
300-ig	3.75	4.50

Magyar levelezés.

KAUFMAN STATE BANK

Chicago, Ill., U.S.A.

"HAZADNAK RENDOLETLENUL LEGY HIVE, OH MAGYAR!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CIME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

"CSONKAMAGYARORSZÁG NEM ORSZÁG, EGÉSZ MAGYARORSZÁG MENNYSZÁGI"

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

ABAUJ-TORNA MEGYE

Megrendítő szerencsétlenség történt a kassai katonai gyakorlóterén. Egy sereg 10-15 éves fiu, legelgetés közben behatolt a kézigránát-gyakorlatosra használt, elkerített helyre. Az egyik egy kézigránátot talált és azt mutogatni kezdte társainak. A gránát felrobbant és a fiut, aki kezében tartotta, darabokra tépte. A többieket súlyos sérülésekkel szállították kórházba, ahol három közülük meghaltak.

BIHAR MEGYE

Az oláhok által megszállott biharpüspöki határállomásra néhány nappal ezelőtt egy vagon banán érkezett az egyik bukaresti cég részére. A vámolásnál kiderült, hogy a banán túlérett már és ezért a bukaresti cég képviselője nem akarta átvenni. A vámfőnökség erre úgy intézkedett, hogy az egész szállítmányt öntsék le a pet-óleummal és ássák el. Mielőtt azonban ez megtörténhetett volna, éjszaka a biharpüspökiek nekiesetek a szállítmánynak és az egészet megették.

CSONGRAD MEGYE

A szegedi Kálvária-téren lévő városi bérház kigyulladt és majdnem teljes egészében a tűz martaléka lett. A hatalmas tűz, amely az egész várost megvilágította, a tűzoltóknak és a segítségükre küldött nagyszámú katonaságnak csak nagy küzdelem után sikerült eloltani.

FEJÉR MEGYE

Az ercsi Dunasort a tavaszi esőzések és a belső források annyira alomásták, hogy a part felszínén hatalmas repedések keletkeztek. Egyes helyeken a föld hatalmas robajjal is szakadt. Műtán a part mentén lévő egész házsort veszedelem fenyegeti, megtették a szükséges óvintézkedéseket.

HAJDU MEGYE

Alighogy Debrecen városa sok költséggel és nagyszámú munkaerővel látott hozzá a cserebogarak kipusztításához, új veszedelem jelentkezett. A Debrecenhez tartozó óhát erdőket rengeteg varju lepte el. Milliósokra menő varjucapatok tanýáltak és nagy kárt tettek a környékbeli vetésekben is, úgy-hogy valóságos varjuirtó-háborút rendeztek a gazdák.

HEVES MEGYE

A gyöngyösi városláza udvarán hordókat kénezték a munkások. Egyik hordó, amely szesszel volt tele, felrobbant. Szállékjai megsebesítették a körülötte lévő embereket, a légnyomás pedig 18 ablakot tört be az épületen.

PEST-PILIS-SOLT KISKUN MEGYE

Maglód és Ecsed községek előjárósága hosszas tárgyalások után megállapodást kötött az egyik villamos vállalattal, amelynek alapján még ebben az esztendőben teljesen elkészül a két község villanyvilágítási berendezése.

Péteri községben egy jól felszerelt hamispénzgyártó műhelyt fedezett fel Benyovics István cipészmeister lakásán. A gépeken kívül nagymennyiségű hamis ötpengősöket találtak.

TOLNA MEGYE

Tamásiban megkezdődtek a tagosítási munkálatok és a 21.000 szétszort parcellából rövidesen 1100 kisbirtok lesz. A környékbeli földműves-társadalom nagy lelkesedéssel vette a fenti intézkedést, miután ennek segítségével ismét 1100 derék magyar földmunkás lesz a maga gazdája.

APPONYI A 85-İK ÉVFORDULÓNÁL

A 85 esztendő Apponyi Albertet ünnepelte az egész ország. A nemzet 250.000 pengőért megvásárolta Apponyi összes munkáit és így tette lehetővé, hogy a gróf visszavásárolhatja birtokát, amelyet a szerencsétlen gazdasági viszonyok miatt kényyszerült eladni. Nem volt még olyan államférfi, aki annyira felül tudott emelkedni a kicsinyes viszonyokra, pártkülönbségeken, mint éppen Apponyi Albert. Évek hosszú sora óta külföldön védi a magyar érdekeket és harcolt a Magyarország érvényesüléséért. Nyíltan megmondta, hogy nem mindenben ért egyet a kormány politikájával, de amikor a világ előtt

denült ott volt, minden alkalommal a magyarságot képviselte.

A régi diplomáciának könnyű dolga volt, kimondották, hogy a francia a hivatalos nyelv és minden külügyi szolgálatban lévő vezető ember folyékonyan beszélte a Gallok nyelvet. A világháború után a demokrácia diadalmaskodott a diplomáciában, a nagytömegek érdeklődtek a világkérdések elintézésére, a diplomácia nem lehetett többé zártkörű társaság privát játéka. Nem a régi diplomaták ültek a tárgyalóasztalhoz, hanem azok, akiket a sors a nemzetek nagy megpróbáltatásában az élre lökött. Ezek nem beszéltek franciául, nem értették a diplomaták sima nyelvét. A tárgyalásokon kimondották, hogy a francia hivatalos nyelv, de folyton le kellett fordítani a tolmácsoknak angolra, olaszra és ki tudja még hány féle nyelvre a nyilatkozatokat. Amíg a tolmács folgozott, addig azok, akik éppen a tárgyaláson lévő nyelvet nem ismerték, unatkoztak.

Ekkor állott fel gróf Apponyi Albert. És beszélni kezdett. Ha kellett franciául, mégpedig milyen franciául. A régi klasszikusok nyelvén szólt meg, amelyet maguk a franciák is élveztek. Azután az angol csoporthoz fordult és Shakespeare angolosa zenélt. Az olaszok igazán bámultak, mire meg is volt az okuk, mert a magyar államférfi Dante-tól tanult meg olaszul. Csak azért nem szólt meg Goethe és Schiller német-sége, mert akkor még tabu volt a német nyelv. A békétárgyalások unalma egyszerre eltűnt, amint Apponyi szólásra emelkedett.

Nyelvcvántó esztendő eseményekben gazdag mult után mindig könnyű volna valakinek életéből érdekes, sőt intindus eseményeket kiemelni. A publikum kétségkívül intimitásukat vár, de valahogyan Apponyi Albertnél ez lehetetlen. Pár esztendővel ezelőtt megírta emlékiratait. Hiába futják át azokat, fenkölt gondolatok, az események komoly megtárgyalása van bennük, de Apponyi privát életéből semmi. Az ember visszahuzódott a négy fal közé, bezárta az ablakot és lehuzta a redőnyt. A saját élete mindig az övé volt, ahöz nem engedett hozzáférni.

Egy jellemző historia mégis sokat árult el gondolkodásából. A világháború után volt egy korszak, amikor pusztult ugyan az ország, de az ügyesek, az élelmeseek jól éltek. Ez volt az úgynevezett infláció korszaka. A pénz értéke napról-napra zuhant, az emberek érdeklődése a tőzsdé felé fordult. Mindenki játszott, mindenki mindenét kockáztatta, nagy szerencsebarlanggá vált Csonkamagyarország. Apponyi Albert ezekben az időkben is gyalog járt. Nagyon sokszor lehetett látni fáradt és görnyedt alakját a pesti utcán vagy a Várba sietett. Ott várt a nagy tömeggel együtt és felszállt a villamosra. A széles néprétegek iga zi szeretet akkor érdemelte ki. Fialatos gavallériája sohasem hagyta el. A mikor belépett a kocsiába, rendesen mindenki felugrott és átadta neki a helyét. Ha férfi volt az illető, elfogadta, de ha idősebb asszonyt látott, nem nyugodott addig, amíg a

helyét a fáradt hölgy el nem foglalta.

Az ősz pátriárkát különleges kötelekék fűzték és fűzik ma is a külföldi magyarokhoz. Szám-talan esetben fordultunk hozzá, amikor a külföldi magyarság életbevágó érdekeiről volt szó, minden esetben a legnagyobb készséggel állott az amerikai s a kanadai magyarok szolgálatára. Meg is mondta nyíltan több alkalommal, hogy a külföldi magyarokban találta meg azokat a lehetőségeket, amelyek révén idegen nemzetek lel-

kéhez közel lehet férni. Ő olyan karmester, aki játszani tud ezen a hangszeren és mindig sajnálta, hogy egyéb feladatokkal bízták meg, amelyek miatt nem tudott eleget foglalkozni ezzel a kérdéssel. Hangosan hirdette, hogy Magyarország külügyi diplomáciája akkor fog sikereket aratni, ha minden külföldi magyarból egy-egy magyar diplomatát tud faragni, akik önzetlenül és teljes lélekkel küzdenek a magyar érdekekért.

PAIZS ÖDÖN

Kevés kanadai keresi fel Budapestet

Egész Európa az idegenforgalom válsága miatt panaszkodik, minden ország hihetetlen erőfeszítéseket tesz, hogy az idegenforgalmat emelje, vagy legalább az idegenforgalom zuhanását megállítsa. Az Ohazában 20%-kal kisebb az idegenforgalom, mint a mult évben, de ennek az az oka, hogy a vidék és az elcsatolt területek lakossága nem mehet Budapestre, vagyis a belső idegenforgalom teljesen lecsökkent, ellenben a távoli országokból egyre nagyobb számmal keresik fel Magyarországot és Budapestet az idegenek.

A magyar főváros idegenforgalma ennek az évnél első negyedében 43.074 személy volt, míg tavaly ugyanennyi idő alatt 53.364 idegen kereste fel a fővárost. Ez bizony kerekén 20% visszaesést jelent. A ke-reken 10.000 főnyi csökkenésből pontosan 8000 esik a vidéki látogatók elmaradására, 2000 pedig az utóállamok lakosságából maradt el. Különösen erős a visszaesés erdélyi és cseh-szlovákiai viszonylatban, Jugoszlávia azért nem mutat feltűnő hanyatlást, mert innen már rég nem engedték ki a magyarokat. Több országból feltűnő emelkedés mutatkozik: Olaszország, Hollandia, Belgium, Svéd, Finn, Norvég, Törökország, Japán, Spanyolország, Svájc több idegen látogatót adott, mint a mult év első negyedében. Sajnos Amerika, Ausztria, Anglia, Franciaország látogatósága csökkent, a Kanadából érkező idegenforgalom bizony még nem nagyon jelentős.

A "Kanadai Magyar Ujság" munkatársa beszélt Zilahy Dezsővel, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatójával, aki a következőket mondotta: — Igazán büszkék voltunk arra, hogy pár esztendő alatt Magyarországot be tudtuk állítani az idegenforgalom irányába és mindinkább többen és többen kerestek fel bennünket.

Magyarország lelkes szószólója maga a közönség volt. Aki egyszer itt járt, az minden körülmények között másokat is ide küldött. Még ma is állandóan több és több idegen fordul meg nálunk, ellenben egy a vidék, mint az utóállamok magyarsága roskadozik a gazdasági válság terhel alatt. A magyaroknak kenyérgondjuk van, nem érnek rá utazni.

A magyar vidék és az elszakított terület élet-halálharcot folytat a létért. Legérdekesebb az, hogy a vidéki városok magyark indítottak harcot és követelték, hogy szorítsák vissza az utazási kedvezményeket, mert a belső idegenforgalom révén emelkedett Budapest üzleti forgalma, ellenben a vidéki esett.

Egészen más a helyzet a külföldiek beözönlésével szemben. Külföldi kongresszus az idén is több volt Budapestben és most járjuk a Rotary Club-nak a világ minden részéből Bécsbe érkező kiküldötteit, akik közül sokan keresik fel majd a magyar fővárost is. Reméljük, hogy a Bécsbe érkező idegeneket talán sikerül majd Budapestre is csábítani. Ezt szolgálja a főváros bécsi idegenforgalmi irodája, amelyet most rendeznek be. A helyiségbe a ház kapuja alól van a bejárat és a kapu alatt mindkét oldalon tíz-tíz méter hosszúságban világított fényképeket helyeztünk el. Megragadó pesti tájképek fogják felhívni az idegenek érdeklődését arra, hogy pár óra alatt Budapestben lehet és a magyar főváros szépségeiben gyönyörködhetik.

Ez természetesen csak az első lépés. Ilyen idegenforgalmi irodákat akarnak berendezni az összes nagyvárosokban és remélik azt, hogy a világvárosok lakosságát, valamint az odaérkező idegenek figyelmét fel fogják hívni Budapest és Magyarország szépségeire.

—zs—n

Hétről-hétre

Egyedül a képviselőjelöltek nem veszik észre a természet nyári pompáját. Izzadtn, fáradtan járják az egyes községeket és igyekeztek maguknak híveket szerezni. Még együtt is ugyan a képviselőház, hivatalosan nem írták ki a választásokat, de azért mindenki arra készül, hogy egy hónapon belül lezajlanak a választások.

Ismeretlen buza-betegség pusztulással fenyegeti a felsőtiszai termést. Dél-Borsódban, Hévesben, Abauiban és Zemplénben ismeretlen kártévők pusztítják a gabonatermést. E különös vész egyik mezőkövesdi birtokon lépett fel. Először azt hitték, hogy növénygomba, később azonban kiderült, hogy ujfajta betegség. A pusztítás abban jelentkezik, hogy a buza nem tudja kihányani a kálást és a szár felső része teljesen elsorvad. Az új betegség jelenségei megegyeznek az úgynevezett pritt-légy pusztításával. A Gyermekvédő Liga uccai gyűjtése 100.000 pengőt eredményezett. Két nap alatt szed-

tek össze ennyi pénzt Budapest lakosságától azok a jólelkű hölgyek, akik a gyűjtésre vállalkoztak. A Gyermekvédő Liga megkongatta a vészharangot, kijelentvén, hogy nem bírja tovább a küzdelmet az új magyar

nemzedék védelmében. A magyar közönség igazán bámulatosat produkált s a mai viszonyok között ilyen nagyarányú gyűjtésre az utóbbi időben nem volt példa.

Terrorral csikarták ki az oláhok a választási győzelmet

Junius elseje a rumán kamara választás ideje volt. Néhány nappal később folytak le a szenátori választások. A tizenegy párt küzdelme tetőpontjára hár-gott és hihetetlen izgalom harapódzott el a kormány egyre nagyobb terrorja miatt.

A kormány rendszeresen fejleszt a terrort. Azzal kezdte, hogy a gyűlések megtartását és a kortesutakat külön prefektusi engedélyekhez és utlevekhez kötötte. Azután fölfüggesztette a közigazgatási törvényt és a községi tanácsokat feloszlatta. Most mindenféle csendőrséget és katonaságot szállít, mely megakadályozza a gyűléseket és a jelölteket letartóztatja. Nagy föltűnést keltett, hogy Popovici volt pénzügyminisztert s Bethlen Györgyöt a magyar párt elnökét is néhány órára foglyul ejtették.

Napirenden voltak a véres verkedések s máris több halottja van a választási küzdelemnek. Hategán Gyula erdélyi minisztert kinos meglepetés érte néhány kolozs megyei szintiszta oláh községben, ahol nyíltan szemébe mondták, hogy a rumánoknak jobb soruk volt a magyar

uralom alatt. A temesmegyei és a szatmári svábok egy része, azután a szerbek a magyar párt listája mellett foglaltak állást. A kormány rettenetes és véres erőszakkal csikarta ki a győzelmet, úgyhogy viharos napok következnek Rumániára. Az eddigi izgalom még növekedni fog. A rumán nép lassan megszokta a cine mintyét. Elő-hoz hozzá kell még tenni, hogy 11 milliárd deficitben fuldokol az államháztartás és több, mint 6 milliárd évenként a külföldi kölcsönök törlesztési ösz-szege.

RÁCZ PALI — A VILAG-SAJTÓBAN

Az óhazai cigányprimások egyik leghíresebbike, Rácz Pali érdekes módon került a világsajtóba. Az amerikai és a kanadai napilapokban a Ripley-féle "Believe it or not" rovatban szerepel az öreg Rácz, akit egy régi fénykép után maga Ripley mester rajzolt le néhány héttel ezelőtt Budapest. A magyar cigánykirály mosolygós képét hegedülés közben örökítették meg az amerikai lapok számára, még pedig azval a meggyőző-séssel, hogy nem kevesebb, mint 45 fia volt, akikből mind cigányprimást nevelt az öreg Rácz Pali.

MEGSZÉPÜL
\$1.00-ért
Csak írjon még ma hozzánk s rendelje meg a világhírű BOLGÁR-FÉLE
Liliom Arckenőcsöt és Liliomtej Szappant
A kettő együtt postán \$1.00—RANCOK, SZEPLŐK FOLTOK KIÜTESEK
ELTŰNNEK
és hófehér, sima, tiszta, puha, szép és bájos lesz az arca.
Vörös Kereszt Patika
8901 BUCKEY ROAD — CLEVELAND, O.

NEW YORKBÓL EURÓPÁBA
5 NAP A TENGEREN
CHERBOURGON AT
6 NAP BREMAN AT
a világ két leggyorsabb hajóján:
BREMEN ÉS EUROPA
HÉT NAPON BELÜL MAGYARORSZÁGBA ÉR
Vagy utazzák a népszerű
COLUMBUS
expresszhajón. — Ugyancsak rendszeres heti járatok a híres Lloyd kabin-hajókkal
Felvilágosításért forduljon a helyi Ügynökhöz vagy
NORTH GERMAN LLOYD
854 Main Street WINNIPEG, MAN.

MOLNAR GYULA
MAGYAR ÉTTERME, SZALLODAJA ÉS BILLIARD TERME
700 Main St. Telefon 25 187 WINNIPEG, Man.

MAGYAR BILLIARD-HALL
MONTREALBAN
1608 St. Lawrence Blvd.
SZÍVES PÁRTFOGÁST KÉR
VARGA JÁNOS

EGYLETEK - EGYHÁZAK

KATHOLIKUS MAGYAR ISZTENTISZTELET

Járunk, magyar érettségivel minden vasárnap 8 óráig és a Szent Ferencről készült képek népszerűsítésére (Járunk az 187), melyre minden kedves magyar hívőt szeretettel meghívjuk: **BOOS ISTVÁN** plébános

WINNIPEGI REFORMATUS EGYHÁZ

Istentisztelet. Minden vasárnap délelőtt 11 órakor a Main St.-en a Belkirk Ave.-vel szemben levő MacDougall Memorial templomban.

Presbiteri gyűlés minden hó első péntekén.

Vasárnapi iskola minden vasárnap délután 3-6 óráig.

Lelkés: Csendes Imre 589 Spence St. Tel.: 57108

Gondnok: Kolosváry András.

Pénztárnok: Nemcs Gusztáv

Jegyző: Vargi Károly

Presbiteri gyűlés: Bányai Zsigmond, Dancs Lajos, Dencsi András, Ifj. Farkas Imre, Korödy Béla, Kubik István, Molnár István és Szabó György.

TORONTÓI MAGYAR EGYESÜLET

Magyar nemzeti, keresztény-szocialista tömegmozgalmak 1927-ben. Elnök: L.V. Victoris 87 Grange Ave. titkár: J CZETO 12 Andrews Ave

ORVOSOK

Dr. BIRO KAROLY

Székes és belgyógyász a budapesti Dr. Apponyi Poliklinika v. tanársegédje

SASKATOON

123-20th Street West
Telefon: 2724

Dr. H. HERSHFIELD

orvos és sebész

Ultravioleta és röntgenugrázó-készlet 876 Main St. és Alexander Ave csomak WINNIPEG, Man.

Rendelési telefon: 29 000
Lakás telefon: 51 182

MAGYARUL BESZÉLUNK!

A MAGYAROK FOGORVOSA SASKATOONBAN

Dr. A. SINGER

123-20th STREET WEST
TELEFON:
RENDELŐ 3011 LAKÁS: 4389

Dr. J. E. WILKINSON

magyarok fogorvosa

520 Tegler Building

A 15-centes Store felett

EDMONTON, ALTA.

Dr. V. K. O'GORMAN

ORVOS ÉS SEBÉSZ

642 Tegler Building

Rendelési telefon: 23818

Lakás: 9902 11th St. Phon: 23618

EDMONTON, ALTA.

Dr. P. H. McNULTY M. D. C.M.

Röntgen specialista, sebész és nőgyógyász

Rendelés: 300 Power Bldg. LAKÁS 128 Harrow Street WINNIPEG, MAN.

Telefon: 88.618. Telefon 43.908

Ha bármilyen orvosra vagy gyógyszerre tárgyakra van szüksége, küldje rendelését a vagy jöjjön személyesen Kanada magyar híres gyógyszerárára.

MASSIG'S DRUGSTORE
1609-11th Ave. REGINA, Sask

Az egyetlen magyar gyógyszerár egész Keletkanadában

aho' magyarul beszélnek a Obasában képzett gyógyszerészek ad tanácsot és csinálja meg az orvoságit

I. ROTHBART

gyógyszerész és vegyész

594. Dundas St. West. TORONTO, ONT.
DUTALANUL ADUNK TANÁCSOT, HA FELKERES VAGY IRI! POSTAI RENDELÉSEKET PONTOSAN KIKÖLDÜNK!

Honfitársak!

Ha bármikor Hamiltonba vetődnek, ne mulasszák el felkeresni

SIMON JÁNOS

MAGYAR ÉTTERMÉT,
230 BARTON ST. EAST, HAMILTON, ONT.

Előbrendű magyar konyha, figyelmes kiszolgálás, olcsó árak! A hamiltoni és környéki magyarság szíves pártfogását kéri

Telephone: Regent 8925 a Tulajdonos

BRITISH COLUMBIAI MAGYAROK ELSŐ IGAZ SIKEREI
MAGYAROK ALTAL TERMELT ÉS GVARTOTT

British Columbiai cigaretta és pipadohány

TETSZETOS BADOGDODOZBA CSOMAGOLVA MÁR KAPHATÓ. — A DOHÁNY ARBAN ÉS MINSÉGEBEN MINDEN VÁRAKOZÁST FELDOLGOL. — VIZIONTELARUSITOK MEG KERESTETNEK.

F. X. VESZELSZKY, Vancouver Bower Bldg.

Elárulták névsorát közölni fogjuk!

HA RAYMOND és környékén, ahol CUKORRÉPA DOHÁNY és mindenféle kerti vetemény megtermes, akkor szívesen

CSALÁDJÁ, VAGY ROKONA NÉSZRE BÉVÁNDOLÁS ÉS ÉRTÉKELÉS AKAR BESZERESNI, HAJÓJEGYET AKAR Venni, VAGY FENET AKAR KÜLDENI SZEMÉLYESBEN, VAGY LEVÉLELEG FORDULJON

NEMEDY GYULA RAYMOND, Alberta. P. O. BOX: 238.

MAGYAR TELEPÍTÉS IRODAHOZ.

KELETKANADAI IRODA

Vezető: SZABOLCS FERENC

Gyors és biztos pénzfutalás — Helyi jegyek — Bevándorlási és utazási ügyek — Polgármesterek — Fordítások és okiratok — Könyvjelző ügyek — Farnok, házak adásvétele. Farnok a legjobb vidékeken, könyvjelző feltevésekkel, bármily nagyban kaphatók. Kérjen ajánlatot — Mindenemü biztosítás — Könyvek, újságok és hangfelvételek árusítása.

Bármely ügyben forduljon bizalommal e címre:

IMMIGRANTS' SERVICE BUREAU
8 Barton Str. East. — HAMILTON, ONTARIO, — CANADA.

KANADAI MAGYAR UJSACNAK

KANADA EGYETLEN NEMZETI IRÁNYU HETILAPJA, AMELY MINDENKOR MEGVEDI A MAGYARSÁG ÉRDEKEIT
375 HARGRAVE STREET WINNIPEG, MAN.

ALBERTAI REFORMATUS EGYHÁZ

Központ: Calgary. Egyházak: Lethbridge, Raymond, Leduc, Taber, Brooks. Istentiszteletok szerdák:

Calgary: A hónap második és negyedik vasárnapján. Lethbridge: A hónap harmadik vasárnapján d.o. Raymond: A hónap harmadik vasárnapján d.u. Leduc: A hónap első vasárnapján d.u. Taber, Brooks: Első kétszázötvenedik vasárnapján. Calgary: A hónap harmadik vasárnapján. Lethbridge: Menedél Gyula Raymond, Pénztárnok: Mátyás Ferenc Calgary, Nagy Péter Lethbridge, Sáva Gáspár Raymond. Lelkés: Bucsin Béla, 832 Fifth Ave. W. Calgary Alta.

LETHBRIDGEI ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Gyűléseit tartja minden hó első utáni vasárnap d.o. 3 óráig kezdettel a szűk teremben.

Tagja lehet minden magyar férfi vagy nő 16 évtől 60 éves korig vallásfelekezeti különbség nélkül. Felvételi díjak kor szerint:

16 évtől 24 évig 1 dollár
25 évtől 29 évig 2 dollár
30 évtől 39 évig 3 dollár
40 évtől 49 évig 4 dollár
45 évtől 59 évig 5 dollár
60 évtől 69 évig 6 dollár

Tagdíj díj havonta 1 dollár, melyet Egyletünk napi 1 dollár segédlet fizet munkaképességének csökkenésétől mentesítve. Elhalálozás esetén 500 dollárt fizet Egyletünk az elhalt tag örökösének. Uj tagokat orvosi bizonyítvány felmutatása alapján minden rendes gyűlésen veszünk fel. Védőorvos orvosi bizonyítvány felmutatása nélkül nem fogadjuk fel. Minden pénzügyi ügyünk vagy tagdíj díj a pénztárnok címére küldendő: Joe Matius, 1005-8th St. North Lethbridge Alta.

Érdeklődők bővebb felvilágosítást kérhetnek az Egylet titkárságánál Minden Egyletünk érdeklő levelezés a titkár címeire küldendő: Joseph Balázs 1046-7th St. North LETHBRIDGE, ALTA.

A WINNIPEGI SZENT ISTVÁN KIRALY N. KATH. MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1907-ben. Saját háza Winnipeg, Elmwood. 655 Nairn Ave. Az egyesület célja: tagjai nek betegségei és halálának megelőzése, a valóságos élet előlétele. Magyar könyvtár. Az egylet tagjainak minden vasárnap és ünnepnap a helyiség rendelkezésére áll. Heti 95.00 betegsegdíj és 940.00 temetkezési segély. Belépődíj 82.00, havdíj 50 cent

Közzététel minden hó 3-ik vasárnapján — Vidéki egylet-eknek ajánlatot teszünk. Minden érdeklődés az egylet titkárságához küldendő Reichard Károly, 213 Berry St. St. Boniface Man. Egyéni orvos: Dr. H. OCKLERB, cím 616 Mountain Ave. Ph.: 55 693. Lakáson rendelés este 7 után.

A RAYMONDI ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alakult: 1927 aug. 1-én.

Tagdíjak száma: 75

Az egylet gyűléseit minden hó második vasárnapján tartja, saját helyiségében. Beállási díj \$1.00. Havi díj 75 cent. Orvosi segélyt igazolt betegség esetén heti \$6.00. Halál esetén: \$50.00 temetési és minden tag utána \$1.00 díjat az egylet temetési költségére. Tagok felvétele a havi gyűléseken, minden hó második vasárnapján d.u. 3 órakor, amikor is 16 évtől 60 évig vesztünk fel új tagokat orvosi bizonyítvány alapján. Raymond és környéki honfitársaink képzésüknek az egyletünk — hisz mindenki érteni képes.

Az egylet jelvény: Összetartásban az erőt

Az egylet érdeklő minden levelezés a titkár címére küldendő CSABAY József BOX: 289 Raymond Alta.

ROSEDALE-I MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1929 október havában.

Már március hónapja tagjai van Egyletünk havi gyűléseit minden hó első vasárnapján d.u. 3 óráig kezdettel tartja. Belépődíj \$4.00 melyből \$1.00-ot a könyvtár fenntartására fordítunk, míg a \$3.00 fordított a tag kitérőket hiány pótlására. Visszakapja, hogy ha hátrélták minden.

Tagokat csak orvosi igazolvánnyal veszünk fel. Tagdíj díj havonta \$1.50, melynek előlétele \$9.00 betegsegdíj fizetnek halál esetén. Halál esetén segélyt, a már hat napot meghaladó betegsége az első napot jár segély. Halál esetén temetkezési segély \$75.00 és a hátramaradtak részére tagonként \$5.00. Az egylet tagjai kénytelenek. Lépjön be Ön is és legyen a betegség és testvérség melegeit érdeklő, mert nem tudjuk mit hoz ránk a következő óra. — Megkeresnek Márkos János titkár címére küldendő P.O. AERIAL, ALTA.

WELLAND, Ont. MAGYAROK NAGYBŐRŐNYA KATHOLIKUS HITKÖZSÉG

Hétiképpel reggel 1/2 órakor kezdődik — Vasárnap 3 órakor kezdődik — 4-11 órakor nagy mise, prédikáció. Délután 3/4 órakor iskola.

Vasárnapi iskola minden vasárnap délután 3 órakor, kivéve július és augusztus hónapokat.

Keresztelés bejelentés szerint Avatás köznapokon mise után vasárnap délután 3 órakor.

Minden hónap I. vasárnapján a gyermekek, II. vasárnapján az Öltőegylet, III. vasárnapján a Holy Name Society közös ünnepsége.

Gyűléseket: mindennap reggel 8 óráig, szombati délután 3-4 óráig és este 7-9 óráig, vasárnap a szent mise előtt reggel 7 óráig.

Hittközség jelenlegi titkársága: Gondnok: Bankó Lajos. Algodnok: Gábor Károly. Pénztárnok: Ellenőrök: Hajdu István és Gábor Nándor.

Kurátorok: Szabó Mihály, Németh Antal, Salamon László, Fábri Ferenc, Jári Károly, Szabó György, Mille István, Varga Lajos, Oszlacs István, Pónos Károly, Ártai József, Kovács Ferenc, Damp Mihály és Schwartzkopf István.

Hittközségi jegyző: Dimand István. Plébános: Rev. Hédy Jeromos, cím: 237 Hellem Ave

A BRANTFORDI MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Beállási díj 3 dollár. Havi tagdíj 1 dollár. Betegsegdíj 600 szeggy első 10 hétre heti 7.50 dollár, második 10 hétre heti 3.50 dollár; 5 munkanapi betegseg után. Temetkezési segély \$100. Beállási korhatár 45 év. Egy-letbe való belépés csak orvosi bizonyítvánnyal lehetséges.

Az egylet feljárt és tisztviselői: Központ: Brantford. Központi elnök: Pete György (155 Main St.). Központi titkár: Kirchlechner György (118 Albion St.). Központi pénztárnok: Horváth Antal (45 Pearl St.).

Első osztály Hamilton, Ont. Titkár Németh József 56 Hess St. Második osztály Galt, Ont. Titkár Belováro István 99 McNaughton St. Negyedik osztály Niagara Falls, Ont. Titkár: Tóth Pál, Box: 1 Post Office. Ötödik osztály St. Catharines, Ont. Titkár Rohony Vince 11 Vine St.

Egyletünk 1930 augusztus 2-án tartott félévi központi gyűlésén a következő határozatot fogadta el: Felvétel a nagy munkanélküliségre, a nem dolgozó és idős emberek segélyegyleti tagok, három hónapig egy-egy dolláros kölcsönt kaphatnak, havi tagdíjak befizetésére a saját osztályoknál.

Ezen határozat alapján az egyletünk segélyt szeretne valamely módon a nem dolgozó egy-egy tagokhoz.

EDMONTONI BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

EDMONTON, ALTA. — Az első magyar egylet Edmontonban. ALAKULT 1928-BAN.

Havi gyűléseit tartja minden hó UTOLSÓ vasárnapján két óráig kezdettel.

Belépő díj: \$3.50, orvosi vizsgálattal díja 3 dollár, tagdíj díj havonta: \$1.50, melynek előlétele az egylet betegsegdíj vagy halál esetén nyújt 500 dollár és minden temetési költség 75 dollár visszamaradtok részére tagonként egy dollár.

Az egylet tagjai irántunk, lépjön be Ön is és értesse a betegség és testvérség igaz lelkét. Az egylet könyvtára állítunk áll a tagok rendelkezésére.

Az egylet jelvénye: „Le a halálnak, az új magyar élet, ahi hisz tagja egy magyar egyletnek Kanadában.”

Megkeresnek az elnök címére: Hittközségi: 10320 — 35 Street Edmonton, ALTA.

LUKÁCS LAJOS elnök.

A KELETKANADAI AG. HITV. EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉGEK TAJEKOZTATÓJA

Windsor. Templom: A Langlois és Assumption utcák sarkán a Wyandotte St. közelében. Istentisztelet: Minden vasárnap délelőtt fél 11 órakor és délután 3 órakor. Vasárnapi iskola: minden vasárnap délelőtt 10 órakor. Vallásoktatás és magyarskola a gyermekeknek: minden szombaton délután 2 órakor iskolahelyiségünkben. A nyári magyar iskola: hivatalos tanár befejeződött az új tanév megkezdéséig minden nap reggel 9 óráig 12 óráig. Presbiteri gyűlés minden hó első vasárnapján. Gondnok: Temesy István, cím: 1222 Parent Ave. Windsor, Ont. Lelkés: Papp János László, cím: 1222 Parent Ave. Windsor, Ont. Lelkés: 1029 Assumption St. A lelkes hivatali telefonnumara 2-7176

Montreal Templom a Jean Manoe és Prince Arthur utcák sarkán lévő német evangélikus templom. Istentisztelet: minden hónapban egyszer délután 2 órakor. Vasárnapi iskola és vallásoktatás a gyermekek részére a további intézkedések havonta egyszer az istentisztelet napján. Presbiteri gyűlés minden istentisztelet alkalmával. Gondnok: Megedű Sándor, cím: 2051 St. Christophe St. Montreal, Que. Lelkés: Papp János László Windsor ev. elkösz.

Kitchener. Templom a Queen St.-en lévő First English Luibe ran angol ev. templom. Istentisztelet minden vasárnap délután 3 órakor. Vasárnapi iskola és vallásoktatás minden szombaton és vasárnapon a Kitcheneri Magyar Kőr. helyiségében. Presbiteri gyűlés: minden hó első vasárnapján. Nyári magyar iskola a hivatalos iskolai tanév befejeződésétől az új tanév megkezdéséig. Gondnok: Hopp János. Lelkés: Ruzsa Jenő ev. lelkészjelölt, cím: Waterloo Theological Seminary, Waterloo Ontario.

Wainland. Templom a Griffith St.-en lévő St. Matthew's Lutheran Church angol ev. templom. Istentisztelet minden hónapban egyszer. Gondnok: Lipzák András. Lelkés: Ruzsa Jenő ev. lelkészjelölt.

Niagara Falls. Templom a Morrison és Victoria utcák sarkán lévő Orange Hallban. Istentisztelet minden hónapban egyszer. Lelkés: Papp János László, windsori ev. lelkész.

Toronto. Templom a Dundas St. East sarkán lévő First Lutheran Church angol ev. templom. Istentisztelet minden hónapban egyszer. Lelkés: Papp János László, windsori lelkész.

ERTESÍTÉS A fenti magyar evangélikus egyházakhoz tartozó United Lutheran Church in America, amerikai evangélikus egyház kanadai gyűléseire be tartoznak, a azoknak vezetőivel, illetve szervezőivel Papp János László windsori ev. lelkész és Ruzsa Jenő, waterlooi ev. lelkészjelölt között.

Kuratori gyűlés minden hó első szombatián este 8 órakor. Hittközségi egylet gyűlése minden hó utolsó vasárnapján d.u. 2 órakor, a hittközségi klub helyiségében. Az öltőegylet havi gyűlése minden hó utolsó szerdáján este 8 órakor a plébánián, 1317 Parent Ave.

TORONTÓI MAGYAR EGYLET

Alakult 1927-ben.

CÉLJAI: A helybeli magyarság nemzeti és társadalmi megszervezése. Magyar Kulturális építése. Magyar Könyvtár létesítése. A rászoruló magyarok támogatására segélyalap létesítése.

A helybeli magyarság igényeit kell kielégítenie különböző csoportok szervezése: 1) Betegsegélyző Egylet, 2) "Pro Hungaria" műkedvelő egylet és "Zrínyi Miklós" társaságok.

Az egylet minden hó első vasárnapján d.u. 2 órakor hűgyűlést tart a Magyar Otthonban, 187 Spadina Ave. Az érdeklődők forduljanak az egylet titkárságához, cím: Julius Csető 23 Carlisle St. Toronto, Ont.

FRED. B. PENNOCK

B. A., LL. B.

OGYVÉD ÉS KÖZJEGYZŐ

Edmonton, Alta.

604 Tegler Bldg.

a 15 centes üzlet felett

Tel. 4625 & 24625 Lakás 81138

Fiókroda: WESTLOCK, Alta.

WINDSOR, ONT. SZENT ANTAL KATHOLIKUS MAGYAR HITKÖZSÉG

Vasárnapi szent mise 9:11 órakor a St. Angyalok káth. iskolában. (Banwell és Marentette Ave corner) Vasárnap d.u. istentisztelet 4 órakor a polgár templomban (Banwell és Longlois Ave. corner) Szentegélyek kiszolgáltatása valamint hétköznapi a szent mise mindenkor a polgár templomban. Szerdán d.u. 4-5 óráig a kezdőknek és péntek d.u. 4-5 a haladónak magyar iskola a St. Angyalok káth. iskolában.

Kuratori gyűlés minden hó első szombatián este 8 órakor. Hittközségi egylet gyűlése minden hó utolsó vasárnapján d.u. 2 órakor, a hittközségi klub helyiségében. Az öltőegylet havi gyűlése minden hó utolsó szerdáján este 8 órakor a plébánián, 1317 Parent Ave.

A WINDSORI MAGYAR REFORMATUS EGYHÁZ KALAUZA

Lelkés: Dr. Molnár Jenő 531 Quellerie Ave. Windsor, Ont. Gondnok: Sándor Bálint, 1529 Parent Ave.

Pénztárnok: Körösy Bálint, 1406 Marentette.

Előjárók: Bányai Ferenc, Ferenczy György, Kovács László, Rimaszombati István, Somodi János.

Jegyző: Csizsár Dező.

Istentisztelet: Minden vasárnap d.e. 11 órakor és este 7 órakor. Vasárnapi iskola: Minden vasárnap d.u. 2 órakor Szombati iskola: Minden szombaton d.u. 2-4 óráig.

PEAK IMRE

De leginkább fejlődik a régi városon kívüli terület, ahol egy modern kertváros épült, Yeni-Sehr vagyis Uj-város.

Musztafa Kemál pasa megmutatta, hogy mire képes egy államfő, aki a kezébe adott hatalmat nem a maga dicsőítésére, hanem népének egyetemes jólétére és boldogulására használja fel.

VISSZA EURÓPÁBA

Mire Ankarába érttem, már nem volt egy fillérem sem, mert a hosszú utazás minden pénzemet felemészítette s így kénytelen voltam utazásomat megszakítani. Reményt kiadtam koszt jáért lovaglásra, magam pedig munka után néztem. Ismerve a török viszonyokat, ez nem is ment nehezen s ahogy Ankarába érttem másnap már munkába álltam.

Egy építkezésnél kaptam állást, ahol huzamosabb ideig dolgoztam. De amikor a fontosabb munkálatokat elvégeztük, felmondtak. Azon idő alatt szép összeget spóroltam össze s így megkezdhettem az előkészületeket a további utazásra. Keletnek szándékoztam menni Palesztina felé, mint ahogy ezt terveztem is, de nem mehettem arra, mert a Szíriai határ mentén a kurdok már akkor is lázongtak s emiatt a török hatóságok nem adták meg az átutazási engedélyt. Tehát így nagy kerülővel Európa felé vettem az irányt, hogy visszatérjek Magyarországra, hogy ott Remény lovatam kicserélve más irányba folytassam utamat.

LOHATON A VILAG KÖRÜL

ta is el csunya leányait, a becsapott vőlegények közül akadt olyan, aki nem törődve a pénzével, visszaküldte a nem tetsző portékát. Ha pedig a becsapott ifju annyira viszonyai nem engedték meg, hogy másik nőt vehessen, akkor persze bele kellett nyugodnia a családba, mert hiszen hiába kapálódzott, nem volt módjában bebizonyítani azt, hogy az apa kicserélte a kiválasztott drága portékát.

MUSZTAFÁ KEMÁL PASA

A történelem nem igen tud mégegy olyan államférfiut kimutatni, aki ilyen rövid idő alatt és ilyen elmaradott népet annyira át tudott volna alakítani, mint Musztafa Kemál pása. Voltak olyan egyének, akik nagy dolgokat tudtak megvalósítani, de azokat alig lehetne egyenlő értékre emelni Gázi (Gyöző) pása munkájának eredményével... A Győztes háború nem is számítva, mert az ellenséget könnyebben legyőzhet, mint azt a sötét tudatlanságot, mely népének lelkében élt.

A görögök elleni harcban nemcsak, mint jó hadvezér tűnt ki, hanem, mint a leggyorsabb ember is. Azoktól a tisztoktól hallottam, akik mellette harcoltak, hogy Gázi pása az egész háború alatt nem engedett magának külön ételeket készíteni, hanem odaállt a kőzatonák sorába és a legénységi kószból épp úgy vette ki a részét a csajkába, mint a többi kőzaton. Tisztjei hiába kérték, hogy táplálkozzék jobban, de ő hajthatatlan maradt, mondván: "A mi országunk szegény és ki van

Kanadai Magyar Újság

Entered as Second Class Matter, Post Office, Ottawa, Ont. Canada.
 Published by the Canadian Hungarian News Co. Ltd.
 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man. Canada. Telefon: 23747.
Szerkesztő: SACSKAI P. BELA Editor
 Nagybőv hírdetéseket árait kívánatra azonnal küldi a kiadóhivatalt.
 Rates on advertisement contracts furnished on request.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Kanadában 1 évre \$3.00. Félévre \$1.50 KIHÍRÍTÓ \$4.00
 Subscription in Canada 1 year \$3.00 half year \$1.50
 To foreign countries 1 year \$4.00

Apróhirdetéseket előre fizetendők

Legjobb hírdetés 80 cent. Hérom-
 hetre \$1.25. Kétfőlére \$0.90
 Szórakozás vagy előnyösnek a kétfőlére
 hírdetésre.

ELADÓ FARMOK. Most jön a
 megvásárolni a mi 36 földünket. Gyönyörű
 föld meg róla, mit lehet itt megter-
 melni. On is úgy vélekedik majd,
 hogy ennél jobb földet még nem lát-
 tott. Ha ez nem terem akkor egy sem
 a világon. Több száz magyar honfi-
 tárnunk bizonyítja a telep jószágát.
 Sokan földet \$3-tól \$5-ig. Mivel far-
 mok \$10-tól \$50-ig. Jöjjen személyn-
 yeg, vagy írjon: John Demeter BOX:
 75 Stratton, Ont. 21-35

HAZAUTAZÁS miatt sűrűsödött eladó
 Keletkanada magyarlakta farmok
 gyár városban egy jó földnek, por-
 celára, szőlőre, lakással, szép
 konyhával és mindennemű bútorkal.
 Érdeklődők írjanak: 376 South
 Main St. Welland, Ont. 24-6

ELADÓ ISTALLÓ. Elutazás miatt
 sűrűsödött eladó 28 pár lóra való váro-
 si istálló. Ára 500 dollár. Egész té-
 len át kitűnő üdülő és jó kereslet. Bö-
 vebb felvilágosítást forduljon a tu-
 lajtulajdonoshoz. Sam Zaskel, Hand-
 worth, Sask. 24-6

FONTOSSÁG érdekében ügyben ke-
 resem bányászati engedélyt, aki
 1926 május óta Kanadában él és utol-
 só ismert címe Naranda Que. volt.
 Kérem öt vagy a róla tudókat tudas-
 sák címét velem. Lengyel János, Ni-
 sipeni up. Bercu, Jud. Satu Mare Ru-
 mania, vagy a Kanadai Magyar Újság
 kiadóhivataltól: 375 Hargrave St.
 Winnipeg, Man.

EGYHÁBORU ONTARIÓBAN

A Niagara-félsziget nagy ré-
 szét rettenetes vihar dulta fel a
 múlt héten. Bár emberéletben
 nem esett kár, a tojásnagyságu
 jégesók sok helyütt nagy pusztítá-
 sásokat vitt véghez. Csatlósok
 villámok cikáztak a dörgő
 mennyboltozatok keresztül és
 mintegy hat inch eső hullott
 Aurora és vidékén. Teljesen
 megakasztva a forgalmat.

NEM BIZTOSITJAK A DUKOBOR ISKOLÁKAT

A saskatchewan-i proslakta
 kerületekben legújabbán nem
 vállalják a biztosítótársaságok
 az iskolák tűz elleni biztosítá-
 sát. A közelmúltban ugyanis
 oly számtalan esetben pusztít-
 ott tűzvész Veregin környékén,
 hogy kétségtelen a gyújtoga-
 tás gyanúja.

GÖRÖGORSZÁG NEM VASÁROL TÖBB KANADAI BUZÁT?

Amint megbízható forrásból
 jelentik, a görög kormány át-
 íratot intézett a kanadai kor-
 mányhoz, melyben arról értesít-
 ti az ottvali hatóságokat, hogy
 amennyiben Kanada nem vásá-
 rol több görög áruclikket, úgy
 nem fognak több kanadai búzát
 rendelni. A két ország közötti
 megállapodás szerint ugyanis
 Kanadának abban az arányban
 kell vásárlásokat eszközölnie
 Görögországban, amilyen ér-
 tékben a félsziget kanadai ga-
 bonát vásárol. Ugyanekkor a
 görögök ötmillió dollár értékű
 kanadai búzát vettek meg az el-
 múlt évben, míg Kanada csupán
 háromszázezer dollár értékű gö-
 rög cikket importált.

Kiadóhivatal üzenetei

A jövőben a beküldött előfizetése-
 ket egy fontos lévszámoláson fogjuk
 nyugtázni melyre csak a címet írhat-
 juk. A lejárt ut dátumát mindenkor
 a címszalagon jelezniük.
 Kérjük olvasóinkat kísérjük figye-
 lemnel a címszalagra, mert ez mutat-
 ja hogy lapjuk jól van címezve vagy
 nem továbbá, hogy a lap mikor jár-
 le.
 Több honfitársunktól kaptunk pa-
 naszos levelet, hogy lapját nem kap-
 ja kézhöz pontosan. A panaszok kü-
 lönbözők de végeredményben mindig
 kimutatható hogy a dolog nem a mi
 hibánkban alapszik. Abban a remé-
 nyben, hogy olvasóinknak segítségére

KONZULI KERESTETÉS

Felkérem az alant felsoroltakat,
 hogy saját érdekében mielőbb kö-
 szölkéjék címüket az alulírott m. kir.
 konzulátusnak.
 Szabary Gábor Özörmény, De-
 metér Mihály volt címe Shaug-
 nessy, Alta. Jung Antal Herend
 Szilvási György Petneháza, Fa-
 gó Béla Bikkaranyos, Horváth
 László régi címe, 227 Austin St.
 Winnipeg, Man Hejczel György
 Megyasszó, Stern Mihály Por-
 va, Orosz Jánosné szül. Sajó
 Terézia Timár. Bánrévi Miklós
 régi címe Quinton, Sask. Czé-
 dula György Zalaapát. Pettes
 József Palotabozsok, Friedrich
 György Palotabozsok, Horváth
 Imre Osi, Dorkó Lajos Szarvas
 kő, Frey Mártonné szül. Gesz-
 ler Mária Mór, Marosi István,
 régi címe Chateau Lake Louise
 Alta. Hajdu József Szendrő.
 Jaki Lőrinc régi címe Anna-
 heim, Sask. 27-9

Mindenki járassa pontos címre
 postáját. Nagy városban ucca és ház
 szám nagyon fontos. Utóbbi postá-
 kon "BOX" szám vagy munkaadója
 neve szintén megkönnyíti a kézbesít-
 ést. Egyes vidékeken a városot
 messze enélkül is kihordják a pos-
 tát. Az ilyen címek "R.R." betűkkel
 és az ut számával vannak jelelve az
 uton felállított szekrények pedig a
 földirtokos neve van. Itt különösen
 fontos a gazda neve, mert ha ez
 hiányzik a kihordó sokszor nem tud-
 hatja kiadni a levelet és így tévesen kés-
 beúti az újságot.

A kiadóhivatal minden előfizető
 lapját pontosan kiküldi. Ha tehát a
 helybeli postahivatal válassza nem
 kiélegető, azonnal jelentse panaszát a
 Kanadai Magyar Újság kiadóhivata-
 lának. Ne várjon hetekig vagy hónap-
 pokig. Leveleiben jelezze régi és új
 címét. Szíveskedjék tisztán és olvas-
 hatóan írni a saját érdekében.

FELHÍVÁS

Felkérem az alant felsoroltakat
 hogy saját érdekében a jelenlegi cí-
 műket az alulírott főkonzulátussal
 mielőbb közöljék:
 Kertész Károly, Kisvárd, Driftwood,
 Horváth Ferenc Pórtörök, Tokár József,
 Sátoraljaufhely, Toronto, Izskai
 Simon Szekszárd Windsor, Sterl
 András Csebény Windsor, Réthy Béla
 Disznóhorvath New Waterford,
 Berta Sándor Sirok Windsor, ifj. Szalóci
 Bertalan Miskolc Hamilton, Dulavics
 Miklós Békony Niagara Falls, We-
 ber János Rábatüzes Toronto, Tóth
 Sámuel Hernádszentandrás Sudbury,
 Almásy János Fishon West Toronto,
 Kis Miklós Felmezt Nigara Falls, Drexler
 János és nejt Veszprém Montreal,
 Nagy Dezsőné Tamás Montreal, Pócs
 Fűtő János, Eggersehi, Woodstock,
 Licskai János Kapuvár Fort William,
 Krahling Fülöp Döröcske, Bobkó
 Miklós Mikóháza Toronto, Haragovics
 Józsefné Tamás Hamilton, Pődör
 Antal Kapuvár Milk River, Dohai István,
 Ajak Nyiregyháza, Pásztor Albert
 Páczin Port Colborne, Micán János
 Chisholm, Alta. Cseke György Nemesszintandás
 Welland, Kótosz László, Tisz-
 nagyfalú Montreal, Stiban József
 Mezőberény Montreal, Jan-
 kó János Montreal, Bodnár Sándor
 Ór, Guba Péter, Tokaj. 26-8

50 Család kerestetik településre

itt az a számom azok részére, akik le akarnak telepedni és családjuk
 részére otthon csinálni. — Egy-egy családnak legalábbis háromszáz
 dollár készpénzzel kell rendelkeznie, hogy boldogulni tudjon.
 BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁSÉRT JELENTKEZZEN SZEMÉLYESEN,
 VAGY LEVÉLEL.
W. H. BRYCE, Manager
 Money Order Department,
 Canadian National Express,
 355 McGill Street, Montreal

KONYHA FERENC, közjegyző

YORKTON, Sask. 52 West Broadway

Vörös Kereszt Patika

30 EVE SZOLGALJA AZ AMERIKAI MAGYARSÁGOT A PON-
 TOSÁGÁRÓL ES LELKIISMERETESÉGÉRŐL HIRES
 8901 BUCKEY ROAD — CLEVELAND, O.
 Ha bármilyen tanácsra van szüksége, forduljon bizalommal hoz-
 zánk, mi ingyen ellátjuk szakszerű tanácsunkkal. 116 oldalas
 képes Egészségügyi Utmutatónkat ingyen küldjük, ha óhajtja.

Öregnek és kimerültnek érz magát?

Ha Ön nincs jó egészségben, öreg-
 nek és fáradtnak érz magát, étvágy-
 talan, rossz az emésztése, székrekedt
 ségben szenved, vese vagy hólyagján
 talma vannak háta fájt, testhelye vagy
 erővesztést érez, nem tud nyugod-
 tan aludni és reggelként fáradtan
 és kimerülten ébred, Nuga-Tone né-
 hány napi használata után bámulatos
 erőbővítést fog érezni.
 Nuga-Tone orvosságát ismert
 egészség és erőbővítő szer. Coodá-
 kat nével milliók esetében. Szabá-
 lyozza a belek működését, megszün-
 teti a székrekedést, dus piros vért
 felel, erősíti és megerősíti az érke-
 tet és szulgyarapodást ideig elő vé-
 na emésztését. Nuga-Tone használata
 a jobb egészséget jelenti és az élet-
 nek jobb és boldogabb élvezetét.
 Minden orvosság kereskedő áru-
 sít Nuga-Tone-t. Ha nem volna raktá-
 ron a kereskedőnél, ahol Ön vásárol-
 ni szokott kérje, hogy rendelje meg
 részére a nagyban árusítottól.

BIZTOS

Nehégyt magát félrevezetteitől
 senki által, hogy pénzét olcsó-
 ban vagy biztosabban tudja kül-
 deni bármely más vállalat által
 mint a

CANADIAN NATIONAL EXPRESS

A Canadian National Express
 által kiállított nyugtákat, szol-
 jának azok akár itteni, akár pe-
 dig az óházába küldött pénz-
 esegéről, a kanadai kormány,
 mint a Canadian Railway tulaj-
 donosa garantálja.
 Az ön pénze biztos. Ha elvesz
 vagy ellopják a postán, ön a
 teljes értéket visszakapja.
 A Canadian National Railways
 bármelyik ügynöke által bár-
 mely állomáson küldhet pénzt
 bárhol. Kérjen magyar nyelvű
 pénzküldő ívet.
 További felvilágosítástér fordul-
 jon írásban, a következő címre:
W. H. BRYCE, Manager
 Money Order Department,
 Canadian National Express,
 355 McGill Street, Montreal

Öregnek és kimerültnek érz magát?

Ha Ön nincs jó egészségben, öreg-
 nek és fáradtnak érz magát, étvágy-
 talan, rossz az emésztése, székrekedt
 ségben szenved, vese vagy hólyagján
 talma vannak háta fájt, testhelye vagy
 erővesztést érez, nem tud nyugod-
 tan aludni és reggelként fáradtan
 és kimerülten ébred, Nuga-Tone né-
 hány napi használata után bámulatos
 erőbővítést fog érezni.
 Nuga-Tone orvosságát ismert
 egészség és erőbővítő szer. Coodá-
 kat nével milliók esetében. Szabá-
 lyozza a belek működését, megszün-
 teti a székrekedést, dus piros vért
 felel, erősíti és megerősíti az érke-
 tet és szulgyarapodást ideig elő vé-
 na emésztését. Nuga-Tone használata
 a jobb egészséget jelenti és az élet-
 nek jobb és boldogabb élvezetét.
 Minden orvosság kereskedő áru-
 sít Nuga-Tone-t. Ha nem volna raktá-
 ron a kereskedőnél, ahol Ön vásárol-
 ni szokott kérje, hogy rendelje meg
 részére a nagyban árusítottól.

BIZTOS

Nehégyt magát félrevezetteitől
 senki által, hogy pénzét olcsó-
 ban vagy biztosabban tudja kül-
 deni bármely más vállalat által
 mint a

CANADIAN NATIONAL EXPRESS

A Canadian National Express
 által kiállított nyugtákat, szol-
 jának azok akár itteni, akár pe-
 dig az óházába küldött pénz-
 esegéről, a kanadai kormány,
 mint a Canadian Railway tulaj-
 donosa garantálja.
 Az ön pénze biztos. Ha elvesz
 vagy ellopják a postán, ön a
 teljes értéket visszakapja.
 A Canadian National Railways
 bármelyik ügynöke által bár-
 mely állomáson küldhet pénzt
 bárhol. Kérjen magyar nyelvű
 pénzküldő ívet.
 További felvilágosítástér fordul-
 jon írásban, a következő címre:
W. H. BRYCE, Manager
 Money Order Department,
 Canadian National Express,
 355 McGill Street, Montreal

ALEX'S MEAT MARKET

Magyar hentes üzlet
 642 Logan Ave Winnipeg, Man.
 (a Market Street közelében, va-
 lamint 460 King St és Dufferin
 Ave. sarkán.)
 Raktáron tart friss sertés, mar-
 hahúst, éhazai minőségű kol-
 bárdhúst, füstölt szalonnát, há-
 jat, zsírt, tojást, édes nemes pa-
 rikkát. Nagyobb rendeléseket
 házhoz, vidékieket Manitoba te-
 rületére utánvétel (C.O.D.) szál-
 lítok. Szíves partfogást kér
ZEMNICZKY ELEK tulajdonos

A LETHBRIDGEI VONOS ZENEKAR

esetben ajánljuk vidéki mulas-
 ágokra. Játsszunk magyar és
 angol darabokat. Primás Biki
 István, cimbalmos Bíró János,
 kontrás Welenits Bálint, nagy-
 bőgős a Régi Cimánk. Magyar-
 Otthon 406-4 Ave. South.
LETHBRIDGE, Alta.

LUKACS LAJOS TELEPÍTÉSI IRODÁJA

10617-97th St. Phone 21 256
EDMONTON, ALBERTA.
 Pénzküldést legutóbbabb díj-
 szabás mellett gyorsan esz-
 kél. Kérjen árjegyzéket. Al-
 bertán legjobb felvétel farnjai na-
 lam kaphatók. Majd jegyek rész-
 tetfizetésre is. Beutazással en-
 gedélyt beszeres családjá részére.
 A Kanadai Magyar Újság képvé-
 selője; előfizetéseket és hírdé-
 téseket felvevő, címváltozásokat
 eszközöl.

FELHÍVÁS TELEPÉDNI SZANDEKÖZÖKHOZ

Mielőtt farmvételbe belemennének, forduljanak bizalommal a
BROOKSI MAGYAR IRODÁHOZ
 Ez csak egy levél megírásába kerül, de talán egész élet boldogságától
 óv meg. — Farmok eladása, földésgépek, öntözberendezések
 és anélkül Teljes földrajzi szolgáltatás. Pénzküldés. Önkénykésítés.
 Beutazási engedélyek. HAJÓJEGYEK.

DEMETROVITS DEZSŐ

Brooks, Alberta

Star Meat Market

315 Logan Ave. WINNIPEG.
TRINACZ BALINT
 tulajdonos.

ANGOLUL BESZÉLNI IRNI ÉS OLVASNI

Könnyen megtanulhat
 minden magyar a híres két
 dolláros „Angol-Magyar Ta-
 nító” 50 leckéjéből. Az ára
 most csak egy dollár, me-
 lyet a megrendeléssel egy-
 ütt kell beküldeni.

IZIDOR BRAUN

okl. tanító és ny. jegyző
 10210 Adams Ave.
 Cleveland, O. U. S. A.

SZARKA JÓZSEF

üzletében magyar pipa és
 cigarettá dohány, papír
 kapható.
 A Kanadai Magyar Újság
 ügynöke előfizetéseket,
 hirdetéseket, kerestetéseket
 felvevő a lapozására.
MAGYAR OTTHON SZALLODA
 406-4 Ave. South
 Lakás: 609-13 Str.
LETHBRIDGE, ALTA.

INGYENES HAJÓJEGY!

MINDENKI, AKI HAZA SZANDEKÖZIK UTAZNI ES LEGALABB 10
 DOLLÁRRAL LEFOGLALJA HAJÓJEGYÉT, RESZT VEHET AZ IN-
 GYEN SORSOLÁSBAN ES KÉT DARAB INGYEN SORSJEGYET KAP
 MINT KORÁBBAN KÖZÖLTOK, AZ INGYEN SORSOLÁSBAN
 RESZTVEZNEK MINDAZOK, AKIK EZ EBVEN ÁLTALUNK KÜLD-
 TEK HAZA PENZT, VAGY PEDIG, AKIK LEGALABB KÉT PENZ-
 KÜLDŐ ÜGYFELET SZEREZTEK SZAMUNKRA, AZ ELŐ HUZAS
 SZENT ISTVAN NAPJAN LESZ, A MÁSODIK-HUZAS KARACSONY-
 KOR. AKIK AZ ELŐ HUZASON NEM NYERTEK, NE DOBJÁK EL
 SORSJEGYÜKET, MERT KARACSONYKOR AZON MEG NYERHET-
 NEK. — TÖBB TÁRSASÁGAT RENDEZUNK AZ ÓHAZÁBA,
 AZ ELŐ UTAT A "ROTTERDAM" NEVŰ NAGY HAJÓVAL NEW
 YORKON AT KISS HARRY HIVATALNOKUNK VEZETÉSE ALATT
 RENDEZZÜK. FOGLALJA LE HAJÓJEGYÉT BARMELY IDŐBEN
 AKAR UTAZNI, MERT TALAN EPPEN ON LESZ EGYIKÉ AZOKNAK
 AKIK INGYEN JEGYET NYERNEK.
 TÁRSASUTAZÁSUNK CSOPORTVEZETŐJE GONDOSKODIK
 AZ UTLEVELEKRŐL, VIZUMOKRŐL, POGYÁSZ ELHELYEZÉ-
 SÉRŐL ES A VASUTI JEGYEKRŐL. VALAMINT AZ EGESZ UTON
 UTASAINK ÜGYES SAJÓS DOLGÁT ELINTÉZI.
 IRJON FELVILÁGOSÍTÁSBERT
ALEX A. KELEN,
 1456 City Hall Ave MONTREAL, P.Q.
 BEVANDORLÁSI ENGEDÉLYEK, KÖZJEGYZŐI OKIRATOK HITE-
 LESÍTÉSE, PÉNZKÜLDÉS A LEGMAGASABB ÁRFOLYAM SZERINT

PEAK IMRE

merülve s ezért minden fiának kivétel nélkül kötelessége, hogy a legszerényebben éljen!...
 Természetesen sokan követték példáját és látva, hogy ez nem rövid időre való "látszat-keltés", hanem évekig kitartó önmegtartózkodás, így mindig több és több igaz híve lett, akik nem egyszer, hanem ezerszer is képesek lettek volna meghalni érte.
 Az új eszmékért rajongó hívei segítségével megszínálta a diktatórikus államformát, mely azért tud még most is élni, mert nem leigázó, hanem felszabadító diktatura volt...
 Kemál pasa önfeláldozó szeretetének és megtörhetetlen vasakarátának köszönheti a török nép, hogy van több vasut-hálózata, gyára, kórháza, iskolái még a legkisebb falukban is, felettebb gazdálkodás, kereskedelem és egy jól megszervezett hadserege, mely mindenkor és minden oldalról meg tudja védeni az ország érdekét.
 Kemál pasa megnyitotta Kis-Ázsia kapuját és beengedte országába az európai kultúrát, mely igen nagy segítőtársa volt a nagy reformáció munkájában... Most már plihenhet is Kemál pasa, mert a kultúra folytatja tovább azt a nagy művet, amelynek szilárd alapját ő alapozta meg.
 A nyugati kultúra hatása máris érezhető és nemcsak kül-sőleg alakít át mindent, hanem az emberek gondolkodását és lelkiállását is.
 A gyors fejlődés eredményei különösen Angorában láthatók feltűnően, mert ott év alatt úgy megváltozott a város és benne a lakosok is, hogy alig lehet ráismerni a fa és sárházakból épült öreg Angorára, melynek durva kövekkel kirakott keskeny járdáin öt évvel ezelőtől még az ugynevezett intelligencia is törökpapucsban csoszogott...

LÓHATON A VILÁG KÖRÜL

Amikor 1925-ben először Angorába érkeztem és a vonatból kiszállva megláttam az akkor már fővárosnak nevezett "sárfalut", olyan rettenetes benyomást tett rám, hogy be sem akartam menni, — hanem a legközelebbi vonattal vissza Stambulba.
 Nem fordultam vissza Stambulba, hanem kedvetlenül bebandukoltam és megszálltam egy szállodának nevezett ólban, ahol a poloskák ezrei nyüzsgöttek... Alig aludtam pár órát, amikor már kora hajnalban felébresztett valami nyöszörgésszerű nyavicskálás. Amint kinéztem az ablakon, láttam, hogy a kétkere-
 kű taligák hosszu sora halad az uccának csufolt sivatáron és azoknak a száraz, kenetlen kerekai nyöszörgőnek, sirnak, ahogy döcögtek kátyuból kátyuba. Akkor még ezekkel bonyolították le a teherforgalmat, mert a közvetlen gödrös utakon más járművekkel nem igen tudtak közlekedni.
 Ezeknek a fatengelyű kenetlen ós-szerszámoknak keser-
 vesen ordító muzsikája szinte betegé tette a szokatlan idegent, mert olyan kísérteties fájdalommal nyöszörgöttek, mint az egész ország népének fájdalmát sirták volna el...
 És ma? A keskeny sivatárok helyén széles uccák vannak, amelyek nyirkos taligák helyett az autók százai tülkölnek. Egész házcsoportokat bontottak le, hogy helyükön széles uccákat, vagy sugárutakat létesítsenek.
 Az eleinte ódunkan elhelyezett közhivatalok részére palotákat építettek, melyeket állandóan bővítettek. A parlament épülete csak ideiglenesen készült, amely helyett megkezdik róvidesen az új nagy országház építését. Hatalmas bankpaloták és más egyéb nagy épületek is szinte százával nőttek, amelyek mind modern stílusban és európai berendezéssel épültek.

DITTON A

Winnipegben 229
 Austin St alatt va-
 lódi ÓHAZAI mű-
 köszűrős műhelyt
 nyitott és a leg-
 nomabb munkákat
 jutányos áron vál-
 tája, garanciával.
 Borotva... 50c
 Hajnyírógép... 75c
 Ollók... 25-35c

A magyarok találkozó helye EDMONTONBANI

EMPIRE HOTEL
 10246 96th St. Telefon 25075
 Jutányos árak, pontos kiszol-
 gálás, csengezőszóigát mind-
 egyes szobában!

Tőzsde

As e heti winniepei helybeni és
 ró árak a következők:
BUZA —
 No 1 \$0.62 No 2 \$0.57 No 3 \$0.53
 No 4 \$0.47% No 5 \$0.45%
ZAB —
 No 2 C W 29% No 3 C W 26%
ARPA —
 No 2 C W 25% No 3 C W 22
LEN —
 No 1 N C W \$1.07 No 2 C W \$1.03
 No 3 C W \$0.92
ROZS —
 No 1 és 2 C W 35 No 3 C W 32%

ÁLLATÁRAK

GÖBÖLY	
Jó	4.75 — 5.50
Közepes	4.00 — 4.50
Silány	3.00 — 3.50
VAGÓ MARHA	
Jó	4.75 — 5.50
Közepes	4.25 — 4.50
BIKA	
Jó	2.25 — 3.00
Silány	1.75 — 2.00
OKOR	
Jó	3.75 — 4.25
Silány	3.00 — 3.50
BORJÚ	
Jó	5.00 — 6.00
Közepes	3.00 — 4.00
SERTÉS	
Válogatott	7.50 — 7.50
Nehéz	6.50 — 6.50
Könnyű	7.50 — 8.00
No. 1 koca	5.00 — 5.00
No. 2 koca	3.00 — 3.00
BARANY	
Jó	10.00 — 11.00
Silány	4.00 — 4.00
BIRKA	
Jó	3.50 — 3.50
Silány	2.00 — 2.00